Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 141 (1136)	Łódź, Poniedziałek 20 Czerwca 1927	פינפטער יאהרגאנג	לאדז מאנטאג כ סיון תרפ״ז.	Nr. 141 (1136)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

נאכטיגער שטורם איבער ווארשא

האט געבראכט מענשליכע קרבנות.

וו א ר ש א, 19. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נעכטען האט זיך איבער ווארשא אריבערגעטראגען א שרעקליכער שטורם-ווינד מיט א געוויטער און גאס-רעגען, וועלכע האבען אנגעטון גרויסע חורבנות. מענשליכע קרבנות זענען געווען אין דער געגענד פון יאבלאננא. דארט איז פון א דונער דער׳הרג׳עט געווארען 1 פוילישער יונגערמאן עטליכע פוילישע הייזער זענען פארברענט געווארען. א דונער האט אריינגעשלאגען אין א שטוב, אין וועלכער ס׳האבען זיך געפונען 5 מענשען. דער דונער איז ארויס פון דער שטוב און דער׳הרג׳עט א קוה אין שטאל.

פון א דונער איז אויך שווער פערוואונדעט-געווארען א נאכט-וועכטער.

ענטפער-נאטע פון דער פוילישער רעגירונג צו די סאוויעטען

וועט געשיקט ווערען ערשט אין 6 טעג ארום.

וו א ר ש א, 19. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דראף אלע קלאנגען קען פעסטגעשטעלט ווערען, אז דער פוילישער ענטפער אויף דער לעצטער סאוויעטישער נאטע וועט ערשט אפגעהן קיין מאסקווע אין 6 אדער 7 טעג ארום.

היינט קומט צוריק קיין ווארשא פון גענף דער אויסערן מיניסטער זאלעסקי, וועלכער וועט אין נאמען פון דער פוילישער רעגירונג איבערשיקען די נאטע דער סאוויעטישער רעגירונג.

בעראטונג פון יודישע ראטמענער אין ווארשא.

וו א ר ש א. 19 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז פאריגעקומען א זיצונג פון די יודישע ראטמענער, וועלכע זענען געוועהלט געווארען דורכ׳ן בלאק ס׳איז בעשלאסען געווארען צו לייגען גאר איין דעקלאראציע אין נאמען פון אלע בירגערליכע יודישע ראטמענער.

ווייטער איז ארומגערעדט געווארען די טאקטיק פון די יודישע ראטמענער ביי די וואהלען פון מאגיסטראט מיטגלידער.

נעשלעג אויף א וואהל-מיטינג אין לובלין.

ל ו ב ל י ן, 19. (טעלעפאניש). היינט זענען פארגעקומען וואהלען צום שטאט ראט אין לובלין. די קאמוניסטען האבען קיין אייגענע ליסטע נישט ארייגגעגעבען.

נעכטען איז פארגעקומען א מיטינג פון די לינקע „פועלי-ציון". ס׳איז געקומען צו א געשלעג מיט די אנהענגער פון דער בונדישער ליסטע.

15 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

ד״ר זשיטלאווסקי אין ווארשא.

וו א ר ש א, 19. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז געקומען קיין ווארשא דער בעריהמטער שריפטשטעלער און דענקער ד״ר חיים זשיטלאווסקי.

בעלא קוהן — משוגעגעווארען.

ב ו ד א פ ע ש ט, 19. (ספ. טעל.) דער בעקאנטער אונגארישער קאמוניסט בעלא קוהן, וועלכער איז געווען בעריהמט בעת דער סאוויעטישער הערשאפט אין אונגארן, איז ארא פון זינען. מ׳האט איהם אפגעפירט אין א משוגעים הויז.

וואהלען צום שטאט-ראט אין ווילנא און לובלין.

ווי ל נ א. 19 (טעלעפאניש) 4 ביינאכט; ס׳זענען שוין בעקאנט די רעזולטאטען פון 33 וואהל-בעצירקען אויף דער אלגעמיינער צאהל 57. אין די דאזיגע בעצירקען האבען בעקומען שטימען: ליסטע 1 רוסען און ווייסרוסען 872 שטימען; 2 — פ.פ.ס. — 5760 שטימען; 3 — יודישער בירגער-פעראיין — 492 שטימען; 4 — בונד — 2079 שטימען; 5 — ליטווינער — 499 שטימען; 6 רעכטע „פועלי-ציון" — 250 שטימען; 7 — ג. פ. ר. און פיאסט — 51 שטימען; 8 — יודישע נאציאנאלער בלאק — 2752 שטימען; 10 — פילסודסקיסטען — 2157 שטימען; 12 — מאנארכיסטען — 3057 שטימען; 14 — ענדעקעס — 7746 שטימען; 15 — ארבייטער-בלאק — 279 שטימען.

ל ו ב ל י ן, 19 (טעלעפאניש) 4 ביינאכט. דא האט זיך געענדיגט דאס צעהלען פון די שטימען פון די וואהלען צום שטאט ראט. די וואהל-פרעקווענץ איז געווען א גרויסע. ס׳האבען געשטימט 80 ביז 85 פראצענט פון די וואהל-בערעכטיגטע.

פון די יודישע ליסטעס האבען בונד און נאציאנאלער בלאק פמעט א גלייכע צאהל שטימען. א גענויער רעזולטאט וועט ערשט זיין אינדערפריה.

גרויסע שטורמען אין דייטשלאנד.

5000 בוימער צובראכען געווארען אין פערלויף פון א האלבער מינוט

ב ע ר ל י ן, 19. (ספ. טעל.) אין גרונעטאל האט די פערגאנגענע נאכט זיך אריבערגעטראגען א שרעקליכער שטורם ווינד. אין פערלויף פון א האלבער מינוט זענען צובראכען געווארען 5000 בוימער.

די פערגאנגענע נאכט איז אויך אזא עהנליכער שטורם פארגעקומען אין בערלין. די שאדענס זענען זעהר גרויס.

געוו. ליטער פון ווארשאווער אויספארשונגס-אמט

וועלען איננעכען פערנעהמען די בעשולדיגונגס-באנק.

וו א ר ש א, 19 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין קרייז געריכט איז שוין אריינגעקומען דער בעשולדיגונגס-אקט בעגען די געוועזענע בעאמטע פון ווארשאווער אויספארשונגס-אמט: קורנאטאווסקי, דאביעצקי, מארטשאק, רוטקיעוויטש, און פושינסקי.

אלע ווערען בעשולדיגט אין מיסבריכען מיט זייער אמט.

8-io klasowe Gimnazjum Męskie

Z PRAWAMI

Gimnazjów Państwowych

L. Szakina w Łodzi, Piotrkowska 18.

די איינטריטס-עקזאמענס וועלען דויערן ביז דעם 28. יוני.

אנמעלדונגען פון נייע שילער נעמט אן די קאנצעלאריע פון 9 ביז 1.

Dyrektor CZ. BAGIEŃSKI. 640

אויפמערקזאם!

וויכטיג פאר הערינג-הענדלער, שפייז- און דעליקאטעסען-געשעפטען!

ביי אונז אויף לאגער **אלטער מארק 4**

איז שוין אנגעקומען דער ערשטער טראנספארט פון די פיינסטע, דויערהאפטע קוואליטעטען נייע מאטיאס (אוליקעס) הערינג צו מעסיגע פרייזען. קומט און איבערציינט אייך!

גערענקט **אלטער מארק 4**, אין הויף.

י. דעגענשטיין און קאמפ. 645

מיין ווערטען פריינד און קאלעגע

ה׳ י. טשאפניק

צו זיין אפפאהרען אויף איבונגען, ווינשט א הארציגען פאהר-געזונד!

בנימין זילבערבערג. 646

מאסאזש- און הייל-גימנאסטיק-שולע און קאבינעט

פון דר. מעד. **ב. שמירגעלד**

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פאראליזען, נערווען-שמערצען, פעטזוכט, ארטרעטיזם, שטוהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען, געהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען). נאך דעם ענדיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א צייגניש.

עמפפאנג פון 3 ביז 5.

וויכטיג פאר קליין-פאבריקאנטען!

איך נעהם אן פערשידענע קעטען

צו שערען

מיט רעעלע בעהאנדלונג.

מיט אכטונג ה. בריסטאווסקי

לאגעווניצקא 4. 643

צאהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA

St. GELBERG

זאכארניא 15, טעל. 31-08

הײלט גאנץ שמערצלאזיגע ציהען און מונד-קראנקהייטען. צאהןציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אן פון 9—12 ווארמיטאג און פון 3—7 א זייגער אוונט. בילינע פרייזען. 1481

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז מיר עמפפעהלען זיך מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע

שאקאלאדען,

צוקערווארען ווי אויך וואפלען פון אייגענער אויסארבייטונג.

גלייכצייטיג טיילען מיר אויך מיט דער ג. קונדשאפט, אז מיר בעזיצען אויף לאגער א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע שאקאלאדען און צוקערווארען פון פערשידענע פירמעס.

רעעלע בעהאנדלונג! מעסיגע פרייזען!

מיט אכטונג **מ. ה. ווראבלעווסקי**

נאוואמיעסקא 21, טעל. 40 35 641

די פירמע עקזיסטירט פון 1880 יאהר.

קאָנגרעס פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען

עפענט זיך אין גענף, דעם 22-טען אויגוסט.

גענף, 19 (יט"א טעלעגראַפיש) דער נאָהענטסטער קאָנגרעס פון די אייראָפּעאישע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אין גענף וועט פאָרקומען דעם 22-טען אויגוסט און וועט דויערען 3 טאָג.

די יאָהר-פערזאַמלונג פון דער יוד. קהלה אין בודאַפּעשט.

בעשטעטיגט אַ מיליאָן-דאָלאַר הלואה פאַר די בעדערפענישען פון קהלה.

בודאַפּעשט (י. ט. א.) דאָ איז פאָרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג פון דער רעפּרעזענטאַנץ פון דער יודישער קהלה אין בודאַפּעשט. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט דער פּרעזידענט פון דער קהלה ד"ר אַלעקסאַנדער לעדערער. אויף דער פערזאַמלונג זענען אַנוועזענד געווען פיל פּראָמינענטע פּערזענליכקייטען פון אונגאַרישען יודענטום. דער פאָרזיצער האָט געגעבען אַן איבערבליק פון דער קהלה-טעטיגקייט אין משך פון די לעצטע 10 יאָהר און האָט געשילדערט דעם שווערען קאַמף, וואָס די יודען האָבען געמוזט פיהרען „פאַר זייער אונגאַריזם און יודענטום" בעת דעם רויטען און שפּעטער ווייסען טעראָר. דער רעדנער האָט אָנגעוויזען אויף דער אינטענסיווער טעטיגקייט פון דער קהלה, וואָס האָט אין משך פון די לעצטע יאָהרען בע־וויזען אויסצובויען נייע סינאַגאָגען, שולען און וואָהלטעטיגע אינסטיטוציעס.

נאָך דער דיסקוסיע איז בעשטעטיגט געוואָרען דער בודזשעט פון יאָהר 1927 און די פערזאַמלונג האָט אויסגעדריקט דער קהלה-פערוואַלטונג אַ דאַנק פאַר איהר פרוכטבאַרער טעטיגקייט. צום סוף האָט די פערזאַמלונג בעשטעטיגט דעם הלואה-אָפּמאַך אויף אַ מיליאָן דאָלאַר פאַר דער קהלה. די דאָזיגע סומען דאַרפען פערווענדעט ווערען אויף פאָלגענדע אינוועסטיציעס: דריי נייע טעמפּלען, דערביי איין העלדען-טעמפּעל אָדער אַ דענקמאָל, אַ קולטור-הויז, פרויען און מענער שולע, אַ גימנאַזיע און נייע בנינים פאַר'ן יודישען שפּיטאָל.

פאָרשטעהער פון יודישע ליטעראַטען-פעראיין אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען פען-קלוב-קאָנגרעס.

בריסעל, (י.ט.א.) דאָ איז אָנגעקומען ה' לעאָ קעניג, וועלכער וועט זיך בעטייליגען אין די זיצונגען פון אינטערנאַציאָנאַלען פען-קלוב, וואָס וועט דאָ אָפּגעהאַלטען ווערען אין די טעג פון 19 טען ביז 21 טען ה. ח. ה' קעניג איז איינגעלאַדען געוואָרען אַנטייל צונעהמען אין קאָנגרעס דורך ה' לואי פּיעראַרר. פּרעזידענט פון בעל-גישען פען-קלוב.

אויף דער איצטיגער סעסיע פון פען-קלוב-קאָנגרעס וועט בעהאַנדעלט ווערען די פראַגע פון אָננעהמען דעם יודישען ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פעראיין אין וואַרשאַ אַלס מיטגליד פון אינטערנאַציאָנאַלען פען-קלוב. ה' קעניג וועט פאָרלעזען פאַר די מיטגלידער פון קאָנגרעס דעם מעמאָריאַל פון יודישען ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פעראיין וועגען אָננעהמען דעם פעראיין אין אינטערנאַציאָנאַלען פען-קלוב נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די יודישע ליטעראַטען רעפּרעזענטירען נישט קיין בעשטימטע טעריטאָריע. ה' קעניג וועט אויף די זיצונגען פון איצטיגען קאָנגרעס האָבען בלויז בעראַטונגס-רעכט.

אַנ'אַקציע געגען שמד און געמישטע חתונות

ווערט אונטערגענומען דורך די יודען אין דייטשלאַנד.

בערלין, (יט"א) די טאָג איז פאָרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון פּראָפ. מירק אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע פאַר געזעלשאַפטליכען שוץ ביים לאַנדעס-פערבאַנד פון די פּרייסישע קהלות. דער גרעסטער טייל פון טאָג-אָרדנונג איז געווען געווידמעט בעפעלקערונגס פּאָליטישע פראַגען. אַלס זאַכקענער האָבען זיך אין דער זיצונג בעטייליגט די דאָקטוירים פיילהאַבער און טוגענדרייך. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצורופען אַ קאָנפערענץ פון אַלע יודישע אָרגאַניזאַציעס, כדי זיך צו בעראַטען וועגען שמד-ענין און געמישטע חתונות, חוץ דעם וועט דורכגעפיהרט ווערען אַנ'אויפקלערונגס-אַקציע צווישען דער יודישער בעפעלקערונג ספּעציעל געגען דער פערקלענערונג פון געבורטען. עס וועלען אַרויסגעלאָזט ווערען פלוגבלעטער, וואָס וועלען אָנווייזען אויף די געפאַהרען וואָס שטעקען אין דער ערשיינונג. צו דער אַקציע וועט צוגעצויגען ווערען דער ראַבינער- און לעהרער-פערבאַנד.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעאיינפלוסען די גרויסע יודישע קהלות זיי זאָלען מיטווירקען מיט דער ראַציאָנעלער וואוינונגס-פערזאָרגונג פאַר דער יודישער בעפעלקערונג דורכ'ן שטיצען וואוינונגס-קאָאָפּעראַטיוון א. א. וו.

נאָכדעם איז בעשטעטיגט געוואָרען דער פערטיילונגס-פּלאַן פון די סובווענציען פאַר פערשידענע יודישע אינסטיטוציעס און אָרגאַניזאַציעס.

דער גרויסער יודישער ספּאָרט-יום-טוב אין פּראַג.

פּראַג. (י. ט. אַ.) ווי מיר האָבען שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט, איז אין פּראַג פאָרגעקומען אַ גרויסער יודישער ספּאָרט-יום-טוב, אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט טויזענדער טורנער און געסט פון טשעכאָסלאָוואַקיי אין די שכנות'דיגע לענדער. די הכנסה פון דער אונטערנעהמונג איז בעשטימט געוואָרען פאַר די סאָציאַלע אינסטיטוציעס פון דער פּראַגער יודישער סטודענטשאַפט. ווי בעקאַנט, האָט די טשעכאָסלאָוואַקישע רעגירונג און די פּראַגער שטאָט-פערוואַלטונג בעשטימט אַ רייהע ווערטפולע פּריזען פאַר די זיגער אין לייכט-אַטלעטיק, טעניס א.א.וו.

דער פערלויף פון יום-טוב איז געווען זעהר אימפּאָזאַנט. דער האָקיי קאַמף צווישען דער טשעכאָסלאָוואַקישער מאַנשאַפט ... מאַנשאַפט, וואָס איז בעשטאַנען פון „מכבי"-שפּילער פון מעהריש-אָסטרוי און דעם פּראַגער „הגבור", האָט זיך געענדיגט מיט רעמי (1:1). דער דאָזיגער רעזולטאַט ווערט בעצייכענט אַלס זיג פון די ווייס-בלויע. דעם ווערטפולען בעכער, וואָס איז בעשטימט געוואָרען אַלס פּריז פאַר לייכטאַטלעטיק האָט געוואונען דער ווינער „הכח". דער טעניס-קאַמף האָט נאָכגעבען אַ רעזולטאַט פון 3:2 לטובת טשעכאָסלאָוואַקיי. דאַ נעגען האָבען די עסטרייכער בעזיגט זייערע טשעכישע קאָלעגען פון פוטבאָל שפּיל. דער רעזולטאַט איז געווען 2:0 לטובת דער מאַנשאַפט פון ווינער „הכח", וואָס איז געקומען אויפ'ן יודישען ספּאָרט-יום-טוב צוזאַמען מיט'ן פּרעזידענט פון וועלט-פערבאַנד „מכבי" ה' ...

הילף פאַר קאָווערדאָ'ס משפחה.

ווילנאָ, 19. (ספּ. טעל.) עהער-געסטען איז צוריקגעקומען קיין ווילנאָ די משפחה פון באָריס קאָווערדאָ. וועלכע געפינט זיך אין אַ זעהר שלעכטער מאַטעריעלער לאַגע.

קאָווערדאָ'ס שוועסטער האָט מעקי-מען דעם פּאָסטען, וואָס איהר ברודער האָט געהאַט פערנומען אין דער רעדאַקציע פון „ביעלאָרוסקאַיאַ סלאָוואָ".

אין די רוסישע קרייזען קלויבט מען געלד פאַר קאָווערדאָ'ס פאַמיליע. אויך פון אויסלאַנד קומען אָן פערשידענע סומען.

קאָווערדאָ האָט אויך בעקומען אַ גאַנצע רייהע טעלעגראַמען פון רוסישע עמיגראַנטען פון פּאַריז, לייפּציג און רוים. צווישען אַנדערע איז אויך פון רוים אָנגעקומען אַ טעלעגראַמע פון צענטראַלען פאַשיסטישען פערבאַנד.

ערב די וואַהלען אין רומעניען.

בוקאַרעשט, 19 (יט"אַ טעלעגראַ-פיש). די יודישע נאַציאָנאַלע פּאַרטיי אין טראַנסילוואַניען האָט געשלאָסען אַנ'אָפּמאַך מיט די נאַציאָנאַלע צאַראַניסטען צו די פאָרשטעהענדע פּאַרלאַ-מענט-וואַהלען אין רומעניען. די צאַראַניסטען האָבען זיך פערפליכטעט צו פערטיידיגען די רעכט פון די יודישע שולען און צו קעמפען געגען אַנטיסע-מיטיזם. פון די יודען ווערט אויסגע-שטעלט אין פּאַרלאַמענט יוסף פישער, אין סענאַט — טעאָדאָר פישער.

Dr PRYBULSKI

זאַמענהאָפא 1, טעלעפאָן 25-38

דערמאַטאָלאָגיע, הויט - האָר - קראַנקהייטען, פענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האָר-אויספאַל). רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט

דאַמען: פון 4—5 נאָכם.

פוילען דראָהט נישט קיין מלחמה-געפאַהר

ערקלערט מאַרשאַל פאָש.

פּאַריז, 19 (ספּ. טעל.) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פערענדיגען די טעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט, האָט מאַרשאַל פאָש ערקלערט: איינס איז פולשטענדיג זיכער, אַז די קאָנטראָל פון די דייטשע מזרח-פעסטונגען וועט אַדורכגעפיהרט ווערען, איך בין אויך איבערצייגט, אַז פוילען דראָהט איצט נישט קיין שום מלחמה-געפאַהר.

מענשליכע לעבען איז אַ שפּילעכל

צענדליגער טויט-אורטיילען אין רוסלאַנד.

מאָסקוואַ, 19 (ספּ. טעל.) 32 געוועזענע צאַרישע אָפיצירען, וועלכע זענען אין מינסק פערמשפּט געוואָרען צום טויט, האָבען אָנגעגעבען אַ ביטע וועגען בעגנעדיגונג.

פערגאַנגענע וואָך האָט מען פון מאָסקוואַ אויסגעוויזען 800 פּריוואַט-סוחרים און זייער פערמעגען איז קאָנפיסקירט געוואָרען.

2 פּאָלאַקען קניפינסקי און וויעזשבאָ-ווישט זענען אין כאַרקאָוו פערמשפּט געוואָרען צום טויט.

אויסגלייך צווישען פּראָפ. פּאַטע און לעווינ'ען.

ווין, 19 (יט"א טעלעגראַפיש) „נייע פרייע פּרעסע" איז מודיע: צווישען פּראָפעסאָר פּאַטע און משה'לו לעווינ'ען, וועלכער איז געקומען צו פליהען פון אַמעריקאַ, איז געקומען צו אַנ'אויסגלייך מכח דער תביעה אויף עטליכע הונדערט טויזענד מאַרק. וואָס דער פּראָפעסאָר האָט אַרויסגעשטעלט צו לעווינ'ען. פּראָפ. פּאַטע האָט אָנגענומען דעם סעקוועסטער פון לעווינ'ס אַעראָפּלאַן „קאָלומביאַ".

יפו'ער סוחרים אונטערן שווערען שטייער-לאַסט.

אַ דראָהונג צו שליסען די געשעפטען.

יפו. (יט"אַ). די יפו'ער סוחרים האָבען לעצטענס אָנגעהויבען אַנ'ענערגי-שע אַקציע געגען דעם שווערען שטייער-לאַסט, וואָס זיי מוזען טראָגען. אַ דעלעגאַציע פון די סוחרים מיט ה' דזשאָרדזש איאוו בראש האָט זיך געווענדעט צום דיסטריקט-קאָמיסאַר און געפאָדערט, אַז די פּאַטענט-אָפּצאָהלען זאָלען רעדוצירט ווערען אויף 50 פּראָצ.

די דעלעגאַציע האָט ערקלערט, אַז די סוחרים קענען נישט אָפּטרעטען פון זייערע פאָדערונגען, ווייל די שטייערן רואינירען זיי פולשטענדיג און וועלען ברענגען צו מאַסען באַנקראָטען. די סוחרים-דעלעגאַציע האָט ערקלערט, אַז אויב די רעגירונג וועט נישט אינטער-ווענירען, וועלען אַלע סוחרים אין יפו שליסען זייערע געשעפטען. דער דיס-טריקט-קאָמיסאַר האָט צוגעזאָגט בעטראַכטען די פּאָספּולאַטען פון די יפו-ער סוחרים.

דער אמת וועגען דער יודישער לאַגע אין רומעניען.

ד"ר יאַקאָבסאָן ליקווידירט אָפּ די בעהויפּטונגען פון בוקאַרעשטער רעקטאָר פּאַנגראַטי

רוים. (יט"אַ). דער פערטרעטער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ביים פעלקער-בונד דר. וויקטאָר יאַקאָבסאָן, וועלכער ווײַלט איצט אין רוים, האָט אין אַ געשפּרעך מיט'ן רוימער קאָרעספּאָנדענט פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור קאַטעגאָריש אָפּגעלייקענט די בעהויפּטונגען, וועלכע דער רעקטאָר פון בוקאַרעשטער אוניווער-סיטעט פּאַנגראַטי האָט געמאַכט אויפ'ן בערלינער צוזאַמענפאָהר פון אינטער-נאַציאָנאַלען פערבאַנד פון די פעלקער-בונד-ליגעס וועגען דער לאַגע פון די רומענישע יודען. די אָפּשאַצונג פון דער לאַגע זאָל האָבען כלומר'שט גע-געבען דר. יאַקאָבסאָן אין אַ געשפּרעך מיט פּראָפ. פּאַנגראַטי.

פּאַנגראַטי האָט זיך, ווי בעקאַנט, בערופען אויף דר. יאַקאָבסאָנ'ס מיינונג, אַז די יודען אין רומעניען געניסען פון אַ גלייכער בעהאַנדלונג צוזאַמען מיט אַנדערע בירגער.

דר. יאַקאָבסאָן האָט געזאָגט: „איך פּראָטעסטיר שאַרף געגען דעם, אַז מען זאָל מיסברויכען מיט מיין נאָמען אַלס בלי-זיין געגען שווערען קאַמף, וואָס די רומענישע יודען פיהרען פאַר זייערע עלעמענטאַרע רעכט. בעת די געשפּרע-כען, וועלכע איך האָב געהאַט אין רו-מעניען מיט די מיניסטאָרען פון אי-... דישע לאַגע גאָרנישט בערירט געוואָ-רען. די געשפּרעכען האָבען זיך בעגרע-ניצט אויסשליסליך מיט דער שטעלונג צו דער ציוניסטישער בעוועגונג. מיט קיין איין וואָרט האָב איך נישט בע-רירט די לאַגע פון דער יודישער בע-פעלקערונג אין רומעניען.

ווען איך בין צוריקגעקומען קיין לאָנדאָן, האָט ווייטער ערקלערט דר. יאַקאָבסאָן. האָט מיר ה' לוסיען וואָלף אָנגעוויזען, אַז די רומענישע פּרעסע ברענגט ידיעות וועגען מיינע ערקלע-רונגען, וועלכע איך האָב געמאַכט דעם רומענישען באָטשאַפטער אין בערן ה' קאַמנען פעטרעסקו.

איך האָב טעלעפאָנירט ה' לוסיען וואָלף צו דעמענטירען די אַלע מעל-דונגען, וואָס ער האָט דאָס גלייך גע-טון. מיט צופרידענהייט קען איך צו-געבען, אַז דער באָטשאַפטער פעטרעס-קו האָט אַליין אָבגעלייקענט די דאָזי-גע ידיעות אין אַ געשפּרעך מיט אַ פאָרשטעהער פון דער יודישער קהלה אין רוים איך האָב נאָך שפּעטער גע-האָט די מעגליכקייט צו רעדען מיט'ן באָטשאַפטער פעטרעסקו וועגען דער לאַגע פון די יודען אין רומעניען און איך האָב דאָן גאַנץ אָפען ערקלערט: הגם אין רומעניען זענען נישט פאָרגע-קומען קיין „בלוטיגע מאַגראָמען" לויט'ן מוסטער פון צאַרישע אָדער די הריגות פון די פּעטליוראַ-באַנדעס, דאָך לעבען די רומענישע יודען אין אַנ'-אונמענשליכער לאַגע. די אונאויפהערלי-כע הצעס, אָנפאַלען און פערשידענ-אַרטיגע פערפאָלגונגען, דער טעראָר אונטער וועלכען עס קומט אויס די יו-דען צו לעבען, זענען אין סתירה צו יעדען בעגריף פון הומאַניטעט, גערעכ-טיגקייט און מענשליכער עהרע. אַלס פערטרעטער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָב איך אין נישט-ציוני-סטישע פראַגען געהאַלטען פאַר ריכ-טיג צו האַנדלען מיט אַ גרויסער דאָ-זע צוריקגעהאַלטענקייט. איצט אָבער האָב איך זיך געזעהען געצוואונגען ענטשידען אַרויסצוטרעטען געגען מיס-ברויכען מיט מיין נאָמען. איך האַלט פאַר מיין חוב איבערצוגעבען די דאָזיגע ערקלערונגען דעם גענעראַל-סעקרע-טאַר פון פעלקער-בונד סער עריק דרומ-מאָנד, און דעם גענעראַל-סעקרעטאַר פון פערבאַנד פון די פעלקער-בונד-לי-געס פּראָפ. רוּאַיסען.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאָשענעץ וואַרשאַווער 17

די צייט אוועקצוגעהן.

היינט עפענט זיך אַנ׳אויסעראָרדענטליכע, האָפענטליך - די לעצטע פון אונזער איצטיגען סיים. די סעסיע וועט נעדויערן עטליכע וואָכען. דער סיים וועט זיך אוראַי אינגאַנצען פונאַנדערלאָזען, כּדי צו מאַכען אָרט פאַר אַ נייעם, פאַר אַ יונגען סיים, וועלכער וועט מוזען פערנעהמען אַנ׳אָרט, אַ ממשות׳דיגען און עקזיסטירען נישט נאָר אַלס נישטיגע פיקציע, ווי עס פיהרט זיין בידנע געהאָרכזאַם לעבען אונזער איצטיגער „דיקטע־סיים״, נאָר אַ לעבען פון איניציאַטיוו, אַ לעבען פון ווירדיגען אויסדרוק פונ׳ם פאָלקס ווילען!

דער איצטיגער סיים, וואָס קומט זיך היינט צוזאַמען אויף דער נעילה סעסיע און וואָס זיין עבֿרה וועט זיין צוזאַמענשאָקלען מיט די משפּיענסנאָגט „פול־מאַכטיגע״ קעפּ אויף דעם ווילען און געבאָט פון דער מאַי־רעגירונג, ווען עס וועלען בעטראַכט ווערען די לויפענדע פראַגען פון דער אויסערליכער הלוואה א. אַ. — אָטאַ דער סיים האָט שוין פון לאַנג פערלוירען דעם אויטאָריטעט ביים פאָלק, און עס וועט נישט זיין קיין פּאַראַדאָקס, ווען מען וועט זאָגען, אַז די איצטיגע סעסיע וועט איהם געבען די פּאַסיגע געלעגענהייט צו דורכפיהרען אַ פּאָזיטיווען מאַט, ווי דהיינו — אויפלייזען זיך...

אמת, ס׳איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז די אַזוי־גערופענע רעכטע גרופּירונגען וועלען נישט אַזוי שנעל קאָנען אַראָפּנעהמען זיך די האַנד פון האַרצען, און געבען אַ מעגליכקייט די ברייטע וועהלער מאַסען צו מאַכען די ברכה „ברוך שפּטרני״ — (אמת, ס׳איז נישט לייכט אָוועקצוגעהן, פּראָ־סזעהענדיג דעם אָנקומען פון מעהר אַקטיווען נאָכפאָלגער, וועלכער וועט אוראַי מוחל זיין יעדען פרוב פון אָננעהמען „פול־מאַכטען״ אין געגענזייטיגלעך; אָבער אַלץ האָט דאָך אַ גרענעץ, און ס׳איז צו האָפען, אַז דער עלעמענטאַרער געפיהל פון טאַקט וועט דיקטירען דער איצטיגער סעסיע צו מאַכען אַ סוף מיט דער איינגענער פיינליכער לאַגע פון אַנ׳איידעם אויף קעסט, וואָס אַלץ מוז ער אָננעהמען פאַר ליב, און אויף אַלץ זאָגען — יאָ.

יאָ, דער סיים דאַרף דערקלערען: „ניין, מעהר בלייב איך נישט״ און דאָס וועט זיין פאַר אַלעמענס טובֿה וועגען׳ מען.

די בעוואַסערונג־מעגליכקייט אין באָראָכאָוו־שטעטעל.

תל־אביב, די איינוואוינער פון באָראָכאָוו־שטעטעל, וועלכעס איז געבויט־געוואָרען מיט דער הילף פון פּאַלעסטינאַ אַרבייטער־פאָנד נישט ווייט פון תל אביב, האָבען געהאַט אַ סך שוועריגקייטען. צוליב׳ן פעהלען פון גענוג וואַסער אויף אויסצובויען זעהר קליינע לאַנדווירטשאַפטליכע הילפס־ווירטשאַפט. בידוע האָט דאָך יעדער איינוואוינער פון שכונת באָראָכאָוו, אַ חוץ דעם הויז, נאָך אַ שטח פון אַנדערטהאַלבען ביז 2 דונאַם באָדען, וואו ער דאַרף פערוויילען גרינס וכדומה.

מיט דער הילף פון פּאַלעסטינאַ אַרבייטער־פאָנד איז לעצטענס געקויפט־געוואָרען אַ מאָדערנער מאָטאָר, וועלכער קען פולשטענדיג בעפרידיגען די בעדערפענישען פון שכונה און צוליב וואַסער־מאַנגעל וועט די ראַציאָנעלע בעאַרבייטונג פון די ערד־שטחים נישט מעהר אויפגעהאַלטען־ווערען.

דעם מאָטאָר האָט אויסגעשטעלט די יודישע אייזען־פאַבריק „ברזל״ אין יפו, דעם ברוינען. די רערען און דעם וואַסער־רעזערוואָאַר האָט אויסגעאַרבייטעט די אַרבייטער קבוצה „ש־ב ב״ פאַר וואַסער אינסטאַלאַציע און קאַנאַליזאַציע.

סטאַלין־דזשוגאַשווילי.

דער מאַן, וועלכער שטעהט איצט אָן שפּיץ פון סאָוויעטען־רוסלאַנד.

אין „ראַבאָטניק״ גיט דער פּ. פּ. ס.־פיהרער דעם. משאַפּינסקי אַ כאַראַקטעריסטיק פונ׳ם איצטיגען סאָוויעטישען דיקטאַטאָר, פונ׳ם קאָמוניסטישען „סעקרעטאַר־זשענעראַל״ ווי ער רופט איהם אָן, פון סטאַלינען. כאַראַקטעריזירענדיג די רעגירונג פון סאָוויעט־רוסלאַנד אַלס די רעגירונג פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, וועלכע שטיצט זיך אויף דעם קאָמאַנדעל, פונקט ווי דער צאַריזם האָט זיך בשעתו געשטיצט אויף זיין אַדעל, געהט משאַפּינסקי איבער צו דער פּערזענליכער כאַראַקטעריסטיק פון סטאַלין.

נאָכ׳ן טויט פון לענינען שרייבט משאַפּינסקי זענען אין רוסלאַנד געבליבען פיל „פיהרער״. אָבער אַלע זענען שוין געווען קאָמפּראָמיטירט פון פריהער אָדער האָבען זיך קאָמפּראָמיטירט שפּעטער; נאָר איין סטאַלין, וועלכער האָט זיך בעניצט בלויז געגען צו הילף, איז געבליבען אונבאַפלעקט און גילט אויב נישט אַלס דער באָלשעוויסטישער מוח איז אַלס דער באָלשעוויסטישער „ווילען״.

סטאַלין איז אַ קנאַפּער טעאָרעטיקער און אַ שוואַכער רעדנער, ער איז אָבער אַ גלענצענדער אָרגאַניזאַטאָר מיט אַ פעסטער האַנד, בעזיצט אַלע אָנפיהרענדע אַמטען מיט זיינע טרייע מענשען, און אַזוי ווי זיין פּאַרטייאישע פערגאַנגענהייט איז אָהן אַ שום פלעק, קען די אָפּאָזיציע מיט איהם גאָרנישט מאַכען.

טראָצקי האָט בשעתו, פאַר לענינ׳ען געשטאָרבען, אַנ׳אייגענע פראַקציע, זינאָוויעוו, — וועלכען מ׳האָט פערגעוואָרפען פערזענליך נישט קיין ריינע מעשים און צוזאַמען מיט קאַמענעוו׳ען אין 1917 י. פאַר דער באָלשעוויסטישער איבערקעהרעניש, געווען געגען דעם, מ׳זאָל זיך אַדורכפיהרען א. אַ. וו. דערצו איז סטאַלין, וועלכער איז אַליין אַ גרוזין (זיין אמת׳ער נאָמען איז דזשוגאַשווילי) אַ זוהן פון אַ פאַבריקס־שוסטער, איז פון רוסלאַנד קיינמאָל נישט ענטלאָפען קיין אויסלאַנד. ער איז פיל מאָל געווען אַרעסטירט, אַרויסגעוואָרפען געוואָרען פון גייסטליכען סעמינאַר, געווען פערשיקט פיל יאָהרען פערבראַכט אין טורמע און אין סיביר, פלעגט אָבער זיך אַרויסדרעהען און אונטער אַנ׳אַנדער נאָמען ווידער אָנהויבען זיין אונלעגאַלע אַרבייט.

לענין האָט איהם שטאַרק ליב געהאַט און האָט איהם גערופען „דער וואונדערבאַרער גרוזין״. צו 21 יאָהר איז ער שוין געווען דער פיהרער פון טיפליסער פּאַרטיי־קאָמיטעט און האָט אַגיטירט און דורכגעפיהרט אין לעבען זייט 1900 יאָהר דעם פּרינציפּ פון אַרבייטען „אין דער ברייט״ און איז ביז 1917 יאָהר געבליבען אויף אַנ׳אינלענדישער פּאָסט. ער האָט רעדאַגירט די פּאַרטייאישע אויסגאַבען „סשאַס״, „זוויעזדאַ״ „פּראַוודאַ״. ער איז אויך אַקטיוו געווען אין מיליטער און בעת דער באָלשעוויסטישער אינוואַזיע אין 1920 יאָהר איז ער געווען טעטיג אויפ׳ן פראָנט אַרום זשיטאָמיר און קיעוו. ער איז אַרבייטסזאַם, ענערגיש, האַרט, בעזיצט אַ שטאַרקען ווילען. אין דער פּאָליטיק איז ער אָבער זעהר פאָרזיכטיג, אַ רעאַל־פּאָליטיקער מיט אַ מלוכה־פערנעהם.

ער איז עס, וואָס האָט געפיהרט דעם קאַמף פאַר צוציהען דעם פּויער צו דעם סאָוויעטען־בוי. ער איז אויך זעהר פאָרזיכטיג אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק און אויף דעם באָדען קומט איצט פאָר דער קאַמף פון דער אָפּאָזיציע מיט איהם.

די מיסערפאָלגען אין כינאַ און ענגלאַנד נוצט אויס די אָפּאָזיציע, כּדי אַרויסצורופען אַנ׳אונצופרידענהייט געגען סטאַלינען אין דער רוסישער אַרמעע, אָבער דער אומשטאַנד, וואָס ער איז פּערזענליך זעהר ריין מאָראַליש, וואָס ער איז די גאַנצע צייט פון זיין הכּלל 30 יאָהריגער פּאַרטיי־טעטיגקייט שטענדיג דערזעלבער, און „היט לענינס ירושה״ שאַפט אַרום איהם אַנ׳מאָראַל און ער, וועלכער איז זייט 1922 דער סעקרעטאַר פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, איז היינט דער פאַקטישער דיקטאַטאָר פון סאָוויעטישען־רוסלאַנד.

יודישע נייעס.

טעאָדאָר פריטש ווידער פער׳משפּט דורכ׳ן געריכט.

בערלין (י.ט.א.) דער בעקאַנטער אַנטיסעמיט און אַרויסגעבער פון „האַמער״ טעאָדאָר פריטש איז די טעג ווידער פער׳משפּט געוואָרען דורכ׳ן געריכט אויף 250 מאַרק געלדשטראָף אָדער 10 טעג אַרעסט פאַר בעליידיגען די רעפּובליק.

בערנאַרד קאַהאַן געוועהלט אין פּרעזידיום פון דייטשען „קרן היסוד״.

בערלין (י.ט.א.) דאָס פּרעזידיום פון דייטשען קרן־היסוד האָט אָנגענומען אַנ׳איינשטימיגען בעשלוס צו קאָאָפּטירען אַלס מיטגליד ה׳ דר. בערנאַרד קאַהאַן, דעם לייטער פון דער דזשאָינט־טעטיגקייט אין אייראָפּאַ.

ה׳ בערנאַרד קאַהאַן האָט איינגעשטימט אַריינצוטרעטען אין פּרעזידיום פון קרן היסוד אין דייטשלאַנד.

געשטאָרבען די שריפטשטעלערין שרה לעשטשינסקאַ.

מאָסקווע (י.ט.א.) דאָ איז געשטאָרבען די בעקאַנטע יודישע שריפטשטעלערין פרוי שרה לעשטשינסקאַ. זי האָט זיך אויסגעצייכענט מיט שרייבען ביאָגראַפיעס פון בעריהמטע פערזענליכקייטען פון רעוואָלוציאָנערע פּעריאָדען. די פערשטאָרבענע איז אַלט געווען 45 יאָהר.

שוידערליכע בריף,

וואָס קומען אָן צו שוואַרצבאַרד׳ס אַדוואָקאַט.

(אַ בריף פון פּאַריז).

דער שוואַרצבאַרד־פּראָצעס האָט טיף אויפגערירט אַלע יודישע קרייזען, אַלע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג פון דער גאַנצער וועלט. און גאַנץ ספּאָנטאַן, פון זיך אַליין, פון קיינעם נישט אויפגעפאָדערט, קומען אָן צו דער פערטיידיגונג צענדליגער בריף און דאָקומענטען, וועלכע אַנטפּלעקען גאַנץ נייע, אַמאָל רירענדע, אַמאָל טראַגישע און אַמאָל אויך אַ ביסעל טראַגי־קאָמישע זייטען פון דער פאָלקס־נשמה. מען מוז נאָר פערשטיין צו „געבען אַ קוועטש״.

פון דעם היפשען הייפעל בריף און דאָקומענטען, וואָס ליגען פאַר מיר, קלויב איך אויס נאָר אייניגע, וועלכע שיינען מיר אַלס די אינטערעסאַנטסטע.

אָט איז אַ בריף פון אַ קליינעם שטעטעל סניטקאָוו, אין אוקראַינע, פּאָדאָלער גובערניע. אַ גרויסער מאָטעל בויגען פּאַפּיר, געשריבען פון אַלע פיר זייטען. דער בריף איז געשריבען אין אַ גוטען, זאַפטיגען, פאָלקסטימליכען יודיש. דער מחבר איז — אַ פרוי פון 60 יאָהר, אָבער איהר כתב איז שעהן און דייטליך. זי ווענדט זיך צום פערטיידיגער מאָרעס:

„איך בין אַנ׳אַלטע יודענע, 60 יאָהר אַלט. וואוין אין אַ קליין שטעטעל אויף אוקראַינע. צייט עס האָט מיך געטראָפען מיין גרויסער אונגליק, פון וועלכען איך וויל אייך שרייבען, וואָס האָט פערסמ׳ט אַלע מיינע געדאַנקען, געפיהלען און אַלע טעג פון מיין לעבען, בין איך איינגאַנצען אין אַ זייט פון דער וועלט מיט אַלע איהרע נייעסען. זיצענדיג נישט לאַנג אָבער אין אַ שטוב, האָב איך צופעליג געהערט לייענען וועגען שלום שוואַרצבאַרד, וואָס האָט דערמאָרדעט פּעטליוראַן, פאַר וואָס מען וועט איהם משפּט׳ן, און ווי איהר וועט איהם פערטיידיגען. אָט דאַ, טראַכט איך, איז געקומען די צייט, ווען איך האָב אייך עפּעס צו דערצעהלען, וואָס ס׳וועט אפשר קומען צונוץ אויך״.

און מיט רירענדע פּראָסטע ווערטער דערצעהלט זי דאָס גרויסע אונגליק, וואָס האָט איהר פּאַסירט אין אב 1919 יאָהר.

איהר 19 יעהריגער זוהן יצחק מיט נאָך צוויי יונגע לייט פון דעם שטעטעל, מיט אַנ׳אַלטער יודענע און מיט אַ יונג מיידעל האָבען זיך געלאָזט גיין צו פוס קיין באַר — נעקסטע שטאָט, 30 ווערסט פון סניטקאָוו. עטליכע ווערסט פאַר באַר האָבען זיי בעגעגענט פיר (4) רייטערס פון פּעטליורעס אַרמעע, וועלכע האָבען זיי אַריינגענומען אין וואַלד אַריין. איינער פון די געפאַנגענע, יעקב בערעזין, האָט מיט אַ צושניטענעם האַלז און לייב זיך געמאַכט שוין פאַר טויט און מיט דעם אָפּגעקערט פון זיך די אויפמערקזאַמקייט פון די רוצחים און אין דער אויבענדערמאָנטער פאָרע אַנטלאָפען אין שטאָט אַריין, וואו ער האָט דערצעהלט, וואָס מיט זיי האָט פּאַסירט.

— אַלע איבריגע קרבנות האָט מען אויף מאָרגען געפונען אין וואַלד צושניטענע מיט מעסערס אויף קליינע שטיקער...

„פּאַוואָליע, מיט מעסערס, האָט מען גענומען ביי זיי דאָס לעבען... אַכזריש געמוטשעט״, — דערצעהלט אין בריף די אַלטע מוטער. און פּלוצלונג רייסט זי זיך אַליין איבער און רופט וויינענדיג אויס: איך קען אייך נישט שרייבען איינגאַנצען. מיינע הענד ציטערען, מיין האַרץ קלאַפּט אויף אַרויסשפּרינגען, און די אויגען איבער ריגענדע טרערען זעהן פאַר זיך גאָר נישט... אַ ווייל, איך בעט אייך, לאָזט אַ מוטער אויסגיסען אין טרערען איהרע ווייטאָגען״.

און זי האָט גענוג וואָס צו דערצעהלען וועגען פּעטליורעס בעציהונג צו די יודען: הגם יעדער האָט געוואוסט, ווער עס זענען די רוצחים און וואו זיי געפינען זיך, איז קיינער פון זיי נישט בעשטראָפט געוואָרען. אַז מען האָט געפאָדערט פון דעם אויעזדני סטאַראָסטאַ קיריענקאָ, ער זאָל אַרעסטירען די רוצחים, האָט ער גאַנץ אָפען געענטפערט, אַז כאָטש מען קען די שולדיגע, — בעשטראָפען קען מען זיי נישט. „מען שטראָפט ביי אונז נישט פאַר אַזעלכע זאַכען״.

„דער ענטפער איז נישט געווען קיין אומגעריכטער״, — דערמאָנט די אַלטעשקע. „וואָרום יעדער סניטקאָווער געדענקט, ווי סימאָן פּעטליורע אַליין איז דורכגעפאָהרען אויף זיין אויטאָמאָביל אויס׳ן פראָנט דורך אונזער שטעטעל, זענען יודען איהם אַנטקעגענגעגאַנגען מקבל פּנים זיין מיט ברויט און זאַלץ און ספרי־תורות און איהם געבעטען, ער זאָל זיין חיל נישט לאָזען אַזוי פּאַגראָמירען די יודען, האָט ער צוגעזאָגט אַפילו זיך נישט געוואָלט אָפּשטעלען, און ווען ער האָט זיך יאָ אָפּגעשטעלט, האָט ער געזאָגט: „בישקשה, זאָגט בעסער אייערע יודען, זיי זאָלען נישט שיסען אויף אונז, ווי זיי האָבען עס געטאָן אין קאַמענעץ־פּאָדאָלסק״ (אַ נאָהענט שטעטעל, וואו עס איז פערגעקומען אַ פּאַגראָם).

און זי פערענדיגט דעם בריף מיט שיינע רירענדע ווערטער: „לאָז דאָס בלוט פון די אומגליקליכע קרבנות, אונזערע טרערען און וויהען אייך העלפען פערטיידיגען שלום שוואַרצבאַרד און אָפּוואַרפען דעם אומריכטיגען שטראָף־אורטייל, וואָס דראָהט איהם. שלום שוואַרצבאַרד האָט געטאָן אַ הייליגע זאַך און לאָז זיין געבענטשט יעדער טריט אייערער. זאָל אייך אויך זיין געלונגען אויסצופיהרען אייער גרויסע זאַך, — אויפדעקען פאַר דער גאַנצער וועלט דעם שרעקליכען אמת, און אויסמיילען שוואַרצבאַרד׳ס העלדישקייט״.

*

און אָט איז גאָר אַנ׳אַנדער מין אַ קלאַנג.

אַ בריף פון אַ גאַנץ מאָדערנעם מענשען, אַ פאַבריקאַנט, וואָס לעבט איצט אין ווין בעהערשט דייטש און פראַנצויזיש. און דער מחבר פון דעם בריף ערקלעהרט אונטער זיין פולען נאָמען נישט מעהר און נישט ווייניגער, אַז ער איז גרייט צו טיילען מיט שוואַרצבאַרד׳ן פאַר׳ן פראַנצויזישען געריכט די פולע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר פּעטליורע׳ס הריגה. „ווייל — ערקלעהרט ער, — שוואַרצבאַרד האָט אויסגעפיהרט דאָס, וואָס איך אַליין האָב איינינע מאָל פערזוכט אויסצופיהרען, אָבער אָן אַ ערפאָלג, ווייל דעם דאָזיגען חיה משונה איז שטענדיג געלונגען מיך אויסצומיידען״. „איך בין איבערצייגט, — שרייבט ווייטער דער מחבר פון דעם בריף, — אַז דעם זעלבען וואונש, צו טויטען פּעטליוראַן האָבען אויסער מיר געהאַט נאָך טויזענדער אַנדערע מענשען, וואָס זענען דירעקט אומגליקליך געוואָרען פון איהם אויף אוקראַינע״.

און ער דערצעהלט, פון וואַנען שטאַמט זיין טיפע שנאה געגען פּעטליוראַן.

דעם 17 אויגוסט 1919 איז פּעטליוראַן געלונגען אויף איין איינציגען טאָג זיך אַריינצורייסען קיין קיעוו. זיינע „כלאָפּצעס״ האָבען אָבער בצווישען אין דעם איינציגען טאָג צו אַרעסטירען 31 יודישע יונגע לייט אין עלטער פון 16 ביז 20 יאָהר, וועלכע זענען געווען מיטגלידער פון דער מיליציע, וואָס איז אָרגאַניזירט געוואָרען פון דער שטאָטישער זעלבסט פערוואַלטונג. אויף מאָרגען איז פּעטליורע אַרויסגעטריבען געוואָרען פון דער שטאָט, אָבער עס איז שוין געווען שפּעט: „אין צוויי טעג אַרום, — דערצעהלט דער מחבר פון דעם בריף, — האָבען מיר געפונען אין אַ פעלד אויסער דער שטאָט די טויטע קערפּערס פון די אומגליקליכע יונגע לייט, וואָס זענען געווען שרעקליך צוקאַליעטשעט״. צווישען זיי איז געווען זיין איינציגער זוהן באָריס...

ווידער שוין אַנ׳אַנדערע געשטאַלט, אַביסעל שוין אַנ׳אַוואַנטוריסטישע, אָבער נישט ווייניגער אינטערעסאַנטע.

עס שרייבט אַ יונגערמאַן פון טשערנאָוויץ, — אין דייטש. ער וויל אויך בייטראָגען זיין חלק צו דער פערטיידיגונג פון שוואַרצבאַרד און דערצעהלט גאָר אַ שפּאַנענדע געשיכטע.

אַליין איז ער אַ בוקאָווינער, אָבער זינט דעם, ווי אין זומער 1920 עס האָבען אָנגעהויבען צו קומען קיין בעסאַראַביע און בוקאָווינע הונדערטער פון אוקראַינישע פּאָגראָם פליטים, וועלכע האָבען דערצעהלט שרעקליכע זאַכען וועגען פּעטליורעס פּאָגראָמען, האָט ער פערלוירען זיין רוה. עס איז אין אַ הם

(ווייטער זעה 7 טע זייט).

נייער פאלקסבלאט
20 יוני 1927.

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
20. יוני 1927.

20
מאנטאג
כ
סיון תרפ"ז

יוני
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7.25
לענג פון טאג 14, 12

פאבאר.

אין דער קאמיסיע נומער 1 (טראוגוטא 10) דארפן זיך שטעלן:

יאהרגאנג 1906

געבאטער פאליציי-קאמיסאריאט,

היינט מאנטאג – G. F. E. D.

מארגן דינסטאג – K. J. I. Ch. H.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (זאקאנטנא 82).

יאהרגאנג 1906

פיערצענטער פאליציי-קאמיסאריאט,

היינט מאנטאג – O. N. M. Ł. L.

מארגן דינסטאג – S. R. P.

קיין נאמענטליכע אויפפאדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאמיסיעס הויבען אן זייער טעטיגקייט פונקט 8 א זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אדראטשעניעס דארפען אריינגעטראגען ווערען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט צוזאמען מיט די דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאס רעכט צו געניסען פון אדראטשעניעס, שפעטסטענס א טאג פאר'ן טערמין, ווי מ'דארף זיך שטעלען צו דער פאבאר-קאמיסיע.

ביטעס וועגען אנערקענען אנדער-האלבען יאהריגע דינסט-צייט דארפען אריינגעטראגען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט די דאזיגע פאבאראווע, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אדראטשעניעס, אדער ווילען היי-יאהר נישט בעניסען פון אפלעגען דאס מילי-טער-דינסט.

קהלה.

די קהלה-פערוואלטונג האט דערהאל-טען פון דער גמינע אין קרענש א בריף, אז אין 7 נאוועמבער 1918 י. איז דארט בעשטארבענער דער געפאנגענער זעל-נער קארל לעוואקאוויטש א שניידער פון לאדז און איז דארט געקומען צו קבורה. די קענשער גמינע וויל איצט שטעלען א מצבה לעוואקאוויטש'ן.

די פריינד און קרובים פון לעוואקא-וויטש ווערען געבעטען אין דער אנגע-לעגענהייט זיך צו ווענדען צום גמינע-סעקרעטאר ה' נאדעל.

*

א געוויסער האנאי פון וועילינגטאן פרעגט זיך אן אין דער קהלה וועגען א לאדזער אברהם קליין, וועלכער איז אלס קריגס געפאנגענער געוועזן דארט. פערזאנען, וואס קענען נעבען, וועלכע ס'איז נישט אינפארמאציעס ווערען גע-בעטען זיך צו מעלדען צום גמינע-סעק-רעטאר ה' נאדעל.

פערזענליכעס.

דער וויצע-פרעזעס פון סוחרים-פער-איין ה' יאקוב אייזנער האט פון היינט אן אנגעהויבען זיין אורלויב-צייט.

זעלבסטמארד
פון א טעלעפאן-בעאמטען.

(–) נעכטען האט זיך אין זיין אייגע-נער וואוינונג דערשאסען דער לייטער פון רעפאראציאנס-ביורא ביי דער לאד-זער טעלעפאן-געזעלשאפט, פראנטשי-שעק אברערא. די סיבה פון זעלבסט-מארד איז נישט פעסטגעשטעלט - גע-ווארען.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען.

היינט דיזשורירען ביינאכט פאלגענ-דע אפטייקען: מ. עפשטיין, (פיעטר-קאווער 225), מ. בארטאשעווסקי (פיע-טרקאווער 95), מ. ראזענבלום (ציגעל גאס 12), גארפיין (ווסכאדניא 54), י. קארפאווסקי (נאוואמיעססקא 15).

אפקלאנגען פון בעזוך פון אינערן-מיניסטער גענעראל סקלאדקאווסקי אין לאדז.

(–) אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעזוך פון אינערן - מיניסטער גענעראל סקלאדקאווסקי אין לאדז האט דער שעף פון זיין קאבינעט, ה' זאביעזשאווסקי, וועלכער האט דעם מיניסטער בעגלייט אין דער אינספעקציע געגעבען פאל-גענדע ערקלערונגען:

די אינספעקציעס אין פערשידענע טיילען פון לאנד האלטען שוין ביים פערענדיגען זיך. דער ציל פון די אינ-ספעקציעס איז צו בעקענען זיך מיט די לעבענס-בעדינגונגען אין גאנצען לאנד.

נאך דער אינספעקציע וועט דער מיניסטער צוזאמענצורופען א קאנפע-רענץ מיט'ן אנטייל פון די לייטערס פון פערשידענע דעפארטאמענטען. דער מיניסטער וועט בעריכטען וועגען די פאלגען פון זיינע אינספעקציעס. אלס רעזולטאט וועלען ארויסגעגעבען ווע-רען ענטשפרעכענדע פעראָרדנונגען, וועלכע וועלען האבען א גרויסע בעדיי-טונג אין דער פראדוקטיוויטעט פון דער אדמיניסטראטיווער ארבייט אין לאנד. א בעזונדער וויכטיגען פלאץ וועט אין די פעראָרדנונגען אפגעגעבען ווע-רען דער פראגע פון פעראבסערן דעם סאניטארען צושטאנד אין לאנד.

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך האט מי-ניסטער סקלאדקאווסקי בדעה נאכאמאל צו בעזוכען לאדז, אבער דאס מאל שוין נישט פאראויס צו וויסען צו פון די היגע מאכט ווענען זיין אנקומען, דער מי-ניסטער וויל זיך איבערצייגען, צי די פערהעלטנישמעסיגע ריינקייט, וועלכע ער האט נעט-אפען אין לאדז איז א שטענדיגע ערשיינונג צי א צופעליגע, און צי די הייזער, וועלכע זענען נאך נישט רעמאנטירט וועלען ועמאנטירט ווערען.

סוחרים-קאנפערענץ וועגען די שאצונג-קאמיסיעס

ווי בעקאנט ווערען איצט געמאכט פארבערייטונגען איינצוטיילען די שטאט אין 12 שטייער-אמטען אנשטאט די איצ-טיגע 6. הגם די דאזיגע פעראָרדנונג איז נאך אפיציעל נישט פערעפענטליכט געווארען און איז נאך נישט אריין אין קראפט. גרייטען זיך פונדעסטוועגען אלע סוחרים-און ווירטשאפטליכע אר-גאניזאציעס צו דער דאזיגער איינטיה-רונג און ארבייטען שוין אויס די ליס-טע פון די מיטגלידער אין די שאצונגס-קאמיסיעס. אזעלכע מיטגלידער וועלען זיין 120 צו 10 אין יעדען שטייער-אמט. צו די קאמיסיע פאר הכנסה-שטיי-ער וועהלט אויס דער שטאט-ראט 60 און די צווייטע העלפט ווערט בעשטימט דורך דער פינאנץ קאמער לויט א פאר-שטענדיגונג מיט די פערשידענע סוח' ישע און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז נעכ-טען אין צענטראלען-סוחרים און פאב-ריקאנטען פעראיין (פיעטריקאווער 10). אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס א. שיק, פארגעקומען א קאנפערענץ פון א רייה פעראיינען, כדי אויסצוארבייטען א גע-מיינזאמע ליסטע פון די קאנדידאטען.

צו דער קאנפערענץ זענען געקומען פערטרעטער פון די סוחרים פעראיינען: (פיעטריקאווער 10 און פאלודניאווא 15, פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד (פאלודניאווא 4), קליינהענדלער - פער-איין (אגראדאווא 10), קאלאניאל-הענד-לער (ציגעל-גאס 15), פרוכטען-און גע-מיזע - הענדלער, רייזענדער-פעראיין א. אנד. נאך א לענגערען מיינונגס-אויס-טויש איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אלע אנוועזענדע פעראיינען זענען פרינ-ציפיעל מסכים צו סצושטעלען אן איינ-הייטליכע ליסטע און ס'איז דעריבער בעשלאסען געווארען צו דער וואהלסטער זיצונג איינצולאדען אויך די פערטרע-טער פון די יודישע שטאט ראט-פראק-ציעס, און אז די פערטרעטער פון די פעראיינען זאלען שוין מיטברענגען די ליסטע פון זייערע קאנדידאטען.

ראיאן-קאנפערענץ פון „התאחדות".

(-) נעכטען איז אין לאדז פארגע-קומען די לאדזער ראיאן-קאנפערענץ פון „התאחדות". ס'זענען געקומען 24 דעלעגאטען פון 14 שטעט און א פער-טרעטער פון צענטראל קאמיטעט פון ווארשא ה' נארדאן.

אין פרעזידיום זענען אויסגעוועהלט געווארען ד"ר ז. עלענבערג פון לאדז, שיעוויטש (טאמאשאוו), ביעשווינסקי (קאליש און ריבאק (לאסק).

אין נאמען פון ראיאן-קאמיטעט בע-גריסט די קאנפערענץ ד"ר טארטאקא-ווער.

נאכדעם גיט אפ דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון ראיאן-קאמיטעט ה' ליכ-טענשטיין. דער ראיאן-קאמיטעט איז געשטאנען אין קאנטאקט מיט 23 פונק-טען. ס'זענען געמאכט געווארען 25 בעזוכען און ארויסגעשיקט געווארען צו 10 צירקולארען אין יעדען פונקט. ווייטער האבען אפגעגעבען בעריכטען פון די ערטער: טאמאשאוו, לאוויטש, קאליש. קאנסטאנטין, זגערזש, לאדז, לאסק, קאמינסק, פעטריקאוו, סילצוו, לענטש ץ, ראדאמסק און שעראדז. פון די בעריכטען שטעלט זיך ארויס אז צו די שטאט-ראט-וואהלען געהט „התאח דות": אין לאסק מיט'ן אלגעמיינעם ציוניסטישען בלאק (ציוניסטען, "מזרחי", „התאחדות") אין ראדאמסק מיט אן'איי-גענער ליסטע, אין שעראדז אין א בלאק מיט די האנדווערקער.

נאך די וכוח'ם איבער'ן בעריכט פון ראיאן און פון די ערטער זענען בע-לייענט געווארען רעפעראטען: „די לאגע אין דער פארטיי" – ה' נארדאן, „די איצטיגע לאגע אין ציוניזם און דער פארשטעהענדער קאנגרעס" – ד"ר טארטאקאווער, „שטאט-ראט - וואהלען און די טאקטיק פון התאחדות" – ד"ר שוויג, „די צוקונפטיגע ארבייט" – ד"ר ז. עלענבערג.

צום סוף זענען אנגענומען געווארע א רייה רעזאלוציעס.

די קאנפערענץ האט זיך פערענדיגט שפעט ביינאכט.

אויף דער שוועל פון טויט, איז ער געקומען צום שכל...

זי האט זיך נע'סמט, ער האט זיך געשאסען און איצט זענען זיי ביידע צופרידען.

עס געשעהען אין לאדז געש'כטען, וועלכע זעהען אויס ווי צוגעטראכטע ראמאנען, דאך זענען דאס לעבעדיגע פאקטען, וועלכע שפילען זיך אפ טעג-ליך פאר אונזערע אויגען. איינע פון זעלטענע פאלען וואס האט די טעג פאס-סירט אין אונזער שטאדט. ווילען מיר דערצעהלען פאר אונזערע לעזער:

ס'וואוינט אין לאדז א זעהר אנגע-זעהענער בעל-בית, נגאכט און געשעצט פון אלע וועמ ס'קען איהם. א חוץ א קליין פערמעגען און א מנוחה'דיג לע-בען, האט דער אויבערשטער דעם יוד אויך מזכה געוועזן מיט א זעהר געראָ-טענעם זוהן. א יונגערמאן מיט אלע מעלות, אליין מיט א פערמעגען, אנ'-איינען געשעפט, א געבילדעטער מיט פיין ווארט מיט אלע מעלות.

האט דער אלטער געווארט און גע-האפט, אז זיין זוהן וועט פון א שידוך ווי ס'פאסט פאר איהם. איז אבער די היינטיגע יוגענד א גאנץ אנדערע. דער געראטענער זוהן האט זיך פערליבט אין א טאכטער פון א היגען בעל-מלאכה אנב א שעהן מיידעל, אבער אהן נדן.

מילא פערליבט איז פערליבט, ווער פרעגט דאס היינט עלטערן, צי זיי בעשטעהען יא אויף'ן שידוך, אדער נישט.

האט טאקע דאס פארפאל חתונה-גע-האט און גאנץ רוהיג און נוט געלעבט נישט נאר די האניג-טעג אדער האניג-חדשים נאר אפילו די האניג יאהרען. ביז פלוצלונג אהן א פארוואס און פאר-וואס האט דער יונגערמאן אנגעהויבען צו ציהען מיט דער נאז, דאס ווייב געפעלט איהם נישט מעהר. ס'האט גארנישט געהאלפען, דער יונגערמאן האט אנגעהויבען צו פערלאנגען פון זיין פרוי א גט. צום גליק אדער צום אומגליק האט דאס פארפאל נישט געהאט קיין קינדער און דער יונגערמאן האט אלץ עקשנות'דיגער אנגעהויבען צו פערלאנגען א גט.

דאס ווייבעל האט נישט געקענט מעהר פערטראגען די חרפות און כתם צרות און איין העלען פריהמארגען האט זי זיך געקויפט א פלעשעל עסיג-עסענץ און דאס אויסגעטרונקען ביי זיך אין שטוב. מ'האט גלייך אלארמירט דעם מאן, וועלכער איז געוועזן ביי זיך אין געשעפט. דער מאן איז שנעל אהיימגעקומען און דערזעהענדיג די פרוי, ווי זי קארטשעט זיך אין וועהען, האט ער בעקומען געוויסענביסען ארויסגעכאפט א רעוואלווער און זיך אריינגעשאסען אין דער ברוסט.

ביידע ערנסט - פערוואונדעטע האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל. דורך א גליקליכען צופאל איז געלונגען ביידען אפצוראטעווען פון טויט. איינציגוויין האט זיך זייער געזונדצושטאנד פער-בעסערט.

ליגענדיג אין שפיטאל האט דער מאן אויך חרטה בעקומען אויף דער גאנ-צער אוואנטורע, וועלכע ער האט גע וואלט פערטרייבען און בעשלאסען זיך איבערצובעטען מיט זיין פרוי און פיה-רען אנ'איביג פרעהליך לעבען.

די טעג זענען ביידע ארויס פון שפי-טאל. דער מאן האט איבערגעבעטען זיין פרוי, ערקלעהרט, אז ער האט זיך שוין ארויסגעשלאגען אלע נאריש-קייטען פון קאפ און ביידע זענען צו-זאמען אוועקגעפאהרען אויף ערהאלונג אין איינעם פון די פוילישע בעדער.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa.

CZARY
קינא אין גארטען
איז טעטיג יעדען טאג.

אין פאל פון א רעגען, קומען פאר די פארשטעלונגען אין זאל.

679

ווען עס ווערט געבויט ווערען די עלעקטרישע באהן לאדז – טאמאשאוו.

(מ) ווי בעקאנט האט מיט א צייט צוריק די שטאט לאדז בעקומען א קאנ-צעסיע אויף צו בויען אן עלעקטרישע באהן לאדז-ראקישעווי טאמאשאוו.

דער מאגיסטראט האט נישט געהאט קיין מיטלען אויף צו בויען די דאזיגע ליניע מיט אייגענע מיטלען און האט שוין 2 מאל פראלאנגירט די קאנצעסיע.

איצט האט א בעלגישע געזעלשאפט זיך געווענדעט צום מאגיסטראט מיט אן'אפערטע אויסצובויען און עקספלוא-טירען די דאזיגע ליניע. די געזעל-שאפט זאל געשאפען-ווערען ביז'ן 15. סעפטעמבער ה. י. דער גרונד-קאפיטאל זאל בעטרעפען 1.250.000 זל. פון דעם זאל די שטאט זיך בעטייליגען מיט 20 פראצ. בעלגישע קאפיטאלען – 55 פראצ. און די רעשט זאל מען צוזאמענקלויבען פון עפענטליכע צייכנונגען, אויב די אפערטע זאל אנגענומען-ווערען, וועלען שוין אין פריהלינג 1928 זיך אנהויבען די א ביטען, וואס וועלען דויערען 3 יאהר. ביי די ארבייטען זאל בעשעפ-טיגט ווערען נאר פוילישע בירגער.

דער מאגיסטראט האט דעם פראיעקט אנגענומען. איצט דארף דאס נאך בע-שטעטיגט-ווערען דורכ'ן שטאט-ראט.

מאטורעס
אין יודישען גימנאזיום.

דעם 17-טען ד. ה. האבען פאלגענדע שילער פון יודישען גימנאזיום בעקומען מאטורעס". בלומענפעלד בערנארד, בראם ציגא, הערליך סוכער, פינקעל ישראל, הערשבערג יוסף, האלצמאן אהרן, יאסינאווסקי מארקיעל, יאסינאוו-סקי משה, יאסעלעוויטש משה, קאדי-שעוויטש אהרן, קראקאווסקי יצחק, קושמיראק יעקב, ליבערמאן חיים, ליב-ראך יוסף, לינדענבערג אברהם, מאקא-ווער נחום, מארקוס שמעון, ראטענ-בערג לייב, ראזענבלום יודע-לייב, שאמעס גבריאל, שווארצבארד זעליג, טענענהאף הערש, ווייס פעליקס, ווארכיוואקער מאיר, וואלפסאן אברהם.

מיטוואך אנ'אפצייכנונג פאר „טאז".

די געזעלשאפט אפצוהיטען די גע-זונדהייט פון דער יודישער בעפעלקע-רונג, וועלכע פיהרט איצט אדורך ביי אונז אין שטאט די „געזונדהייטס-וואך" ארדענט איין א בערמארגען מיטוואך אן'אפצייכנונגס-טאג. ס'איז זיכער, אז די יודישע בעפעלקערונג ביי אונז אין שטאט וועט זעהר סימפאטיש זיך בע-צוהען צו דער אונטערנעהמונג פון דער נוצליכער און וויכטיגער אינסטיטוציע און וועט זי ווארים אונטערשטיצען.

„סאציאליס. פריידענקער" און די פאלעטארישע יוגענד-בעוועגונג".

אויף דער אויבענדערמאהנטע טעמע איז שבת פארגעקומען א גרויסער יו-גענד-מיטינג אין קינא „פלאזא". ביי א פולגעפאקטען זאל, זענען מיט לענגע-רעס ארויסגעטרעטען: נחמיה, מאנעלאק און אביגדור. נאכ'ן אפאנירען פון א פארשטעהער פון לאדזער פריידענקער-פערבאנד איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וואס רופט די יוד. ארביי-טער - יוגענד זיך צו ארגאניזירען ביי דער „פועלי-ציון" יוגענד.

מעלדונג.

אלע ארבייטער פון דאמען-מאגאזין ווערען אויפגעפאדערט צו קומען דינסטאג דעם 21. יוני 6 אוונד אין פעראיינס לאקאל אדעע קאשטשושקי 21 אויף א דרינגענדע פאך-פער-זאמלונג. 648 די פערוואלטונג

וואס יעדער האנדווערקער און אינדוסטריעלער דארף וויסען.

(אויספיהרליכע כללים פון דער נייער פעראָרדנונג פון אינדוסטריע געזעץ).

אין נ. 53 פון „דזש. אוסטאַוו" איז פערעפענטליכט די מיט שפאנונג ערווארטעטע פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען אינדוסטריע-געזעץ.

איידער מיר טרעטען צו בעהאנדלען דאס דערמאנטע, נאר וואס פובליקירטע געזעץ, האלטען מיר פאר וויכטיג צו בעמערקען, אז די פעראָרדענונג ווערט גילטיג ערשט אין 6 חדשים נאך דער פערעפענטליכונג, ד. ה. דעם 15 דעצעמבער 1927. דער מיניסטאָרען ראט האט דאס רעכט דורך אנ'ענטשפרעכענדע פעראָרדענונג אפצולייגען דעם טערמין פון איינפיהרען דאס געזעץ, סיי אויפ'ן שטח פון דער גאנצער רעפובליק, סיי אויפ'ן געביט פון בעזונדערע וואיעוואודזטוועס נאך אויף ווייטערדיגע 3 חדשים

א געוויסע בערוהיגונג אין די פער-אינטערעסירטע קרייזען טראגען אריין די לעצטע בעשטימונגען פון ארטיקל. 198 לויט וועלכען אין משך פון די ערשטע 5 יאהר נאכדעם, ווי די דערמאנטע פעראָרדנונג טרעט אריין אין קראפט, זעצט אויפ'ן שטח פון דער לאָדזער און אלע איבעריגע וואיעוואודזטוועס פאר א פאך-פעהיגקייטס צייגניש, אוי ף'ן סמך פון וועלכען ס'איז ערלויבט צו פירען א זעלבסטשטענדיגע מלאכה, אנערקענט ווערען א בעשטעטיגונג פון דער געמיינדע פערוואלטונג (מאגיסטראט), אז דער פעטענט האט שוין געפיהרט די זעלבע מלאכה בעפאר די פעראָרדענונג וועגען אינדוסטרי געזעץ איז אריין אין קראפט.

אין משך פון דערמאנטען 5 יעהריגען איבערגאנגס-פעריאָד האבען דאס רעכט זעלבסטשטענדיג זיך צו פערנעמען מיט זייער מלאכה די פערזאָנען, וועלכע קאָנען זיך פערופען אויף בעשטעטי-גונגען פון דער אָרטיגער געמיינדע-פערוואלטונג, אז זיי האבען די לעצטע 5 יאהר געארבייט ביי א קוואליפיצירטען בעל מלאכה.

אין ביידע פאלען דארפען די פער-אינטערעסירטע פערזאָנען א חוץ די דערמאנטע בעשטעטיגונגען פון דער געמיינדע פערוואלטונג אויף אויסצאלען אנ'אויסנעקויפטען פאטענט פאר'ן יאהר 1927.

דער מיניסטער פאר האנדעל און אינדוסטריע האט דאס רעכט צו פער-לענגערען דעם 5 יעהריגען איבערגאנגס פעריאָד אויף נאך 5 יאהר.

*

וועלכע ווירטשאפטליכע טעטיגקייטס - געביטען נעהמט נישט ארום די פעראָרדנונג?

די פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגען אינדוסטרי-געזעץ איז חל אוי ף יעדער ארט פערדינסט בעשעפטיגונג, אדער אונטערנעהמונג, וואס ווערט או ס-געפיהרט זעלבסטשטענדיג און פראפעסיאָנעל, אלץ איינס צי ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'אויסארבייטונג, איבערארבייטונג, האנדעל אדער דינסט.

די פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזי-דענט וועגען אינדוסטריע-געזעץ שפריים זיך נישט אויס אוי ף פאלגענדע עקאנאמישע צווייגען:

1) לאנדווירטשאפט, גערטנערייי, וואלד-אינדוסטרי, פיש פאנגערייי און יאגד; 2) בערג פראָדוקציע; 3) מאָנאָפאָלען און מלוכה-אונטערנעהמונגען; 4) קאָמוניקאציע (אלע אופנים); 5) עמיגראציע - אונטערנעהמונגען; 6) עלעקטרישע אנשטאלטען; 7) בילדונגס-ערציהונגס אנשטאלטען און די בעשעפטיגונג פון פריוואטע לעהרער; 8) הייל-אנשטאלטען און הייל-פראקטיק ; 9) קרעדיט און פערזיכערונגס-אנשטאלטען, נעוו. מעקלערס; 10) פרייע פראפעס-יעס; 11) ליטעראַרישע און ארט סצעני-שע שאַפונגען, פערלאגען און פערקוי ף פון צייטשריפטען; 12) אימפרעסאריעס פון עפענטליכע פערגנעטלונגען; 13) הויז-אינדוסטרי, נעבען - פערדינסט-בע-שעפטיגונג, ביי וועלכע ס'ווערען פער-נומען אויסשליסליך די הויז מענשען! 14) ארבייטס פערמיטלונג; 15) ביט שריפטס ביוראָס (רעכטס-קאנסולענטען) און האנדעל מיט גצוועהר.

(המשך קומט.)

י. אינפעלד.

די וואך פאר'ן יודישען יתום.

נעכטען איז פארגעקומען די ליקווידאציאנס-פערזאמלונג.

נעכטען איז אונטער'ן פארזיץ פון ה' ליטווין פארגעקומען די ליקווידאַציאָנס-פערזאמלונג פון דער וואך פאר'ן יודישען יתום. ווי ס'שטעלט זיך ארויס פונ'ם בעריכט איז געזאמעלט געוואָרען אנ'ערך 2200 מעטער סחורה און 144 פוד זאַקען, וואס בעטרעפען צו-זאַמען קרוב 9000 זל. און אנ'ערך 19 טויזענד זל במזומן. נאך די אויסגאבען איז געבליבען נעטאָ 15 882 זל.

צו דער פע זאמלונג זענען געקומען פאָרשטעהער פון די פאלגענדע אינ-סטיטוציעס. יתומים הויז פולנאָצנאַ 38, „ראזאַלינא", „פאשיפוליסקא" זאכאדניא 20, יתומים הויז זגערזשער 40, „ניע-דאלא דזשעטשענצא", „פאמאָק", „העלע-נובעק", קינדער-היים אויף פמוגאָווא, „הרצליה" און „קאָמיטעט פאר פריוואט-אדאפטירטע קינדער".

ס'איז אנגענומען געוואָרען דער פער-טיילונג-פרינציפ, אז די קינדער פון יתומים-הייזער ווערען פערגיטיגט לויט זייער צאהל און די קינדער פריוואט-אדאפטירטע און פון קינדער-היימען אין דער העלפט.

א שטיקעל ופוח האט ארויסגערופען די פראגע, צי זאל מען אנגעהמען די אפיציעלע צאהל קינדער, ווי דאס איז אויפגעגעבען געוואָרען אין דער וואַר-שאווער צענטראלע (נאך אין יאהר 1925 צי די פאקטישע.

ה' רייבענבאך איז געווען פאר דעם, אז עס זאל גענומען ווערען אין בע-טראכט די איצטיגע פאקטישע צאהל, ווייל זייט 1925 האט זיך פיל גענע-דערט. ער איז געשטיצט געוואָרען דורך ה' ליטווין און זיין פארשלאג איז אנ-גענומען געוואָרען.

א גרעסערן ופוח האט ארויסגערופען די פראגע, צי פון די געזאמעלטע געלדער זאל אויך געניסען די ת"ת אויפ'ן נאמען פון הרב מייזעל.

ה' רומקאָווסקי, ד"ר לאנגלעבען און ה' רייבענבאך האבען געשטעלט א פאר-שלאג, אז פון די געזאמעלטע געלדער זאל מען א טייל בעשטימען פאר אלע תלמוד תורות און נישט פריוויליגירען. איינע. זייער פארשלאג איז דורכגעפאַ-לען און ס'איז אנגענומען געוואָרען דער בעשלוס צו אסיגנירען פון די גע-זאמעלטע געלדער, ווי אויך אנ'ערך 4 פראָצ. פון די סחורות פאר דער ת"ת אויפ'ן נאמען פון הרב מייזעל.

נאכדעם איז פארגעקומען די געהיימע אפרעכנונג לויט'ן פעסטגעשטעלטען שליסעל און די פערזאמלונג איז גע-שלאסען געוואָרען.

ספארט-בעוועגונג.

ל.ק.ס. II – ל.ט.ס.ג. 2:1 (2:1).

דער מעטש איז פארגעקומען נעכטען אויף „ל. ק. ס."-פלאץ וועגען מייסטער-שאפט פון דער 1 ליגע און האט ארויס-גערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג, ווייל דער זיגער פון דעם מעטש פער-נעהמט דאס 1 ארט אין דער טאבעלע.

דער מעטש איז געווען זעהר אינ-טערעסאנט. געפיהרט אין א שנעלער טעמפא פון ביידע צדדים. דער זיג פון „ל. ק. ס." איז א נישט פערדינטער. פערקעהרט דעם מעטש האט בעדארפט געווינען „ל.ט.ס.ג.", וועלכע איז געווען א בעסערע מאנשאפט און נאר א דאנק די שוואכע אַריענטאציע פון „ל.ט.ס.ג." אַגריפס-ליניע אינטער דעם בעגנעריס טויער האט „ל. ק. ס." דעם מעטש גע-ווינען.

דעם מיטש הויבט אן „ל. ק. ס." און פיהרט אדורך א רייה אנגריפען. איי-נער פון די אנגריפען ענדיגט זיך מיט א כויער ערצילט דורך האפמאן. דאס שפיל געהט ווייטער מיט א לייכטער איבערגעוויכט פון „ל. ט. ס. ג." אין דער 26 מינוט גלייכט אויס דעם רע זולטאט פישער, שיסענדיג פון 20 מע-טער א שעהן טויער. ביידע מאנשאפ-טען בעמיהען זיך צו פערגרעסערן דעם רעזולטאט. דאס געלינגט „ל.ק.ס." אין דער 36 מינוט דורך א 11 מעטער, וועלכען עס שיסט לאנגע, פערזיכערנ-דיג דערמיט 2 פונקטען פאר „ל. ק. ס." און דאס 1 ארט אין דער טאבעלע.

נאך דער פויזע האט „ל. ט. ס. ג." אנ'איבערגעוויכט.

פון „ל.ט.ס.ג." האבען זיך אויסגע-צייכנעט די פערטיידיגער מילדע און ווילדנער.

פון „ל. ק. ס." לאנגע, האפמאן און קאָוואלסקי.

ריכטער ה' בירא – שוואך.

„ל.ק.ס." III – „ל.ט.ס.ג." II 3:

אוי ך דער מעטש האט זיך פערענ-דיגט מיט א נישט פערדינטען נצחון פון „ל.ק.ס." III.

קאָנסטאַנטין.

„שמשון" (לאדז) – „ק.ק.ס." 1:2 (0:1)

אוי ף דעם מעטש איז „שמשון" ארויס-געטרעטען מיט 3 רעזערווען אהן ציג-לער I, לוצקי און פרייס.

דאס שפיל הויבט אן „שמשון" און פיהרט אדורך געפעהרליכע אנגריפען, וועלכע ברענגען אבער נישט קיין רע-זולטאט צוליב דעם גוטען שפילען פון די פערטיידיגער און טויערמאן פון „ק.ק.ס.", ערשט אין דער 18 מינוט שיסט שיוועק דאס 1 טויער פאר „שמשון". דאס שפילען ווערט געפיהרט ברוטאל דורך „ק.ק.ס." אבער „שמשון" האט ווייטער אנ'איבערוויכט, די ווע-ניגע אנגריפען פון „ק.ק.ס." ווערען ליקווידירט דורך די פערטיידיגער פון „שמשון".

נאך דער פויזע האט „שמשון" ווייטער מעהר פון שפילען. אין דער 25 מינוט שיסט זיסמאן דאס 2 טויער פאר „שמשון", ערגרייכענדיג דערמיט דעם נצחון.

„שמשון" האט מיט דעם נצחון פער-נומען דאס 2 ארט אין דער טאבעלע פון מייסטערשאפט פון דער 2 „ליגע".

ריכטער ה' מיקאלאיעשיק – גוט.

נאך דעם מעטש האט דאס פובליקום בעווארפען די שפילער פון „שמשון" מיט שטיינער. מיר מאכען אויפמערק-זאם די „ליגע" אז זי זאל נעמען דעם אנגעהמען נעהעריגע שריט.

מ. צ-ר.

קאטאוויץ, 19 (טעלעפאניש).
„ל. פ. צ." — „ר. ק. ס." 1:4

קראקא, 19 (טעלעפאניש).
„יוטשושענקא"—„טוריסטען" 0:0.

ווארשא, 19 (טעלעפאניש).
„לעגיא" — „השמונאי" 2:2.

לעמבערג, 19 (טעלעפאניש).
„פאגאן" — „ווארטא" 6:0.

טארן, 19 (טעלעפאניש).
„ט.ק.ס." — „ווייסלא" 2:7.

דאס געניאלע קינד.

מרים'ל רייכעם, די קליינע יודישע מיידעלע פון ווילנע.

אהן שום פארבעהאלטען: מיר שטע-הען פאר א גרויסער רעטעניש – פאר א 6 יעהריגער ריי פער קינסטלערין, וואס אפערירט בלויז מיט רוח הקודש, מיט נאקעטער אינטואיציע, מיט איינ-בעבוירענער רימטיק און פלאסטיק, מיט וואונדערליכער סטיכישער מאס און טאקט, וואס עס איז זעהר זעלטען צו טרעפען אין אזא שלימות ביי „פערטי-דיגטע" אויסגעלערענטע, מיט יאהרען זאטע קינסטלער.

וואס איז עס פאר אנ'ערשיינונג? ווי-אזוי זאל מען עס צוגיין, און מיט וואס'ער מאסשטאב אויפצוקלעהרען וואונדער – נאטור-וואונדער, און נישט „נאטור-נאטירליכקייט", וואלט איך גע-זאגט?

נישטא דערויף קיין מאסשטאב, קיין קריטעריום, קיין צוויי מיינונגען, און לעכערליך מוז אויסזעהן איטליכער דעה-זאגער מיט א פרימיטיווען בענזי-נעם פעדער, אדער מיט א קונציגען אמעריקאנעם גיל-פעדער, וואס וועט זיך פרובען אויפקלעהרען אפילו אזא אמת, אז –

„דער ריכטער איז צוויי-פאכע, צעהן-פאכע, טויזענד-פאכע עמפינדליכקייט", ד. ה. אז א פשוט'ער בשר ודם איז זיך מצער, פיהלט דער קינסטלער דעם זעלבען צער כפל-כפלים, און דאס נעמליכע – אויך די פרייד.

און נאך ריכטיגער – דער קינסטלער פיהלט ארויס און דריקט אויס דעם עיקר העיקרים, די קווינט-עסענץ פון אלערליי דערשיינונגען.

יא, גערעכט טאקי, וואס גערעכט הייסט, אבער ווי קומט אין אזא גראד דאס גרויסע עמפינדען פון צער און פרייד צו א זעקס-יעהריגער ווילנער יודישע מיידעלע, ווי קאן מען אויס-לערנען דאס, וואס איז נישט אויס-לערנבאר?

– תיקו, בלייבט א קשיא!

*

און דאס קינד שפילט און טאנצט, טאנצט און שפילט.

כל עצמותי תאמרנה... אלע ביינדע-לעך, אלע גלידערלעך, אלע תנועה'לעך שפילען און טאנצען, און די איבער-קלוגקייט פון געניאליטעט (שרעקט זיך נישט פאר דעם וואהרען ווארט!) פיהרט אן מיט איטליכער בעוועגונג, מיט איטליכען פאָ, מיט איטליכען שטו-מען פרייד-אויפלאך און טרויער-אויפ-שריי פון דער קלייניטשקער מרים'על.

אטא דאס הייסט – מיינע ליבע אק-טיארען פון גאר דער וועלט! – אטא דאס מיינט מען עקספרעסיע, נישט על פי שכל פון בוך, דאס מיינט מען, אונ-מיטעלבארע קראפט פון קינסטלערישען אויסדרוק; און – אפגעהיטען זאלט איהר ווערען, און אייער זעלבסטבאוואוסטזי-ניגקייט, צו לערנען זי די בעל-מלאכה'-שקייט פון אייער טעכניק פון אייער פאלמצנישקייט! אדרבא, גאר פערקעהרט, ווען איהר האט גוטען ווילען, קאנט איהר נאך ביי איהר זעהר פיל זיך אויסלערנען, זעהר-זעהר גוטעס!

לערענט זיך ביי איהר אונמיטעל-בארקייט, און צווינגט איהר נישט-אן קיין געשמאלאזיגקייט פון אייער רוטין, מיט וועלכער איהר יחוס'ט זיך אזוי, און וואס איז א ב או חא א שאס פולווער נישט ווערט! (אזעלכע זאכען, ווי די קראנקע מיידעלע מיט די ווי-זיעס מעג טאנצען א רוטינירטע טענ-צערין, וואס האט געענדיגט טויזענד אויסלענדישע טאנק-שולען, אבער נישט מרים'ל!)

ווארום, אז דאס קינד, מרים'ל ריי-כעס טאנצט ווערט אזוי גוט, אזוי פריי-דיג אויף דער נשמה, ווערט אזוי התלהבות'דיג אין דעם אום-און-ארום דוקא דערפאר און נאר דערפאר, ווייל די אויסגעלערענטקייט האט נאך נישט בעוויזען ארויסצושלעפען איהרע שווע-רע צוימען, וואס זענען גוט פאר יע-דער מיטעלמעסיגקייט („אלע דארפען דאך לעבען!") אבער נישט פאר דעם שטיק ריינעם גינגאלד, ווי מרים'ל איז.

מ. בראָדערזאָן.

טעלעגראמען.

נייע לופט-פליהער-רייזע

בערלין — ניו-יארק — סאן-פראנציסקא.

בערלין, 19. (ספ. טעל.) דער דייטשער לופט-פליהער קענעקע נעהמט אונטער א רייזע איבער ניו-יארק קיין סאן-פראנציסקא.

אין סאן-פראנציסקא וויל קענעקע זיך א ביסעל אויסרוהען און צוריקפאהרען. דער לופט פליהער האט אויסגערעכענט די רייזע פון בערלין קיין ניו-יארק אויף 35 שעה און פון ,ניו-יארק קיין סאן-פראנציסקא – 18 שעה. צוזאמען וויל קענעקע זיין אין וועג אהן הפסקה 53 שעה

טשעמבערלען און לעווין אנגעקומען קיין וויען.

בערלין, 19 (אטע) טשעמבערלען און לעווין זענען היינט האלב 11 אפ-געפלויגען קיין וויען דורך מינכען. 4 דייטשע לופט-פליהער זענען מיטגע-פאהרען מיט די אמעריקאנער לופט-פליהער. זיך בעוויזען ארום 8 א זייגער און איז ענטוזיאסטיש אויפגענומען געוואָרען. די פליהער האבען געוויילט אין מינכען נאר 2 שעה. האלב זעקס האבען די אמעריקאנער לופט-פליער אפגעריוזט קיין וויען.

בערלין, 19 (אטא) א קאלאסאלער עולם האט אפגעווארט די אמעריקאנער לופט פליהער אויפ'ן פליה-פלאץ אין מינכען, טשעמבערלענס עראפלאן האט

וויען 19 (אטע) האלב 8 אין אוונד זענען אויפ'ן פליה פלאץ אין אסטערן הינטער וויען אויסגעשטיגען פון ער-אפלאן טשעמבערלען מיט לעווינען.

פוילישער קאמוניסט קרוליקאווסקי

וועגען דעם מארד איבער וואיקאוו'ן.

מאסקווא, 29 (ר.פ.ס.) דער פוי-לישער קאמוניסט קרוליקאווסקי האט פערעפענטליכט אין „פראוודא" אנ'אר-טיקעל וועגען מארד פון בעזאנדטען וואיקאוו אין ווארשא. קרוליקאווסקי רופט אן דעם מערדער „הונד".

דער ארטיקעל אטאקירט שארף דעם מארשאל פילסודסקי.

ווי פערהיט מען זיך פאר זומער-קראנקהייטען.

זומער-אינפעקציעס.

מיט'ן אנקומען פון זומער דארף מען מיט אלע מעגליכקייטען זיך זעהן איינצוהיטען פון די קראנקהייטען, וואס ווערען ארויסגערופען דורך די היצען.

יעדע צייט פון יאהר האט זיך איהרע קראנקהייטען.

אין הערבסט און ווינטער קומען געוועהנליך פאר קראנקהייטען פון די אטעם ארגאנען. בראנכיטען, לונגען-אנצינדונגען טרעפען זיך עפטער אין די קעלטערע צייטען פון יאהר, בעת אונזערע לונגען קיהלען זיך אפ און ווערען א דאנק דעם צוטריטלעך פאר די יעניגע מיקראבען, וואס ענטוויקלען זיך גראד שטארק אין די דאזיגע ארגאנען.

זומערצייט, פערקעהרט, קומען פאר דאס רוב מאגען- און געדערים קראנקהייטען. די מיקראבען, וועלכע רופען ארויס די דאזיגע קראנקהייטען, ענטוויקלען זיך זומער לייכט אין די שפייז-פראדוקטען, וואס ווערען פערדארבען פון די היצען און פערשמוצט פון די פליגען. דאסגלייכען ענטוויקלען זיך די מיקראבען אין וואסער, וואס ווערט פערשמוצט דורך די שמוץ און אפפאלען, וועלכע ווערען אריינגעפיהרט אין די טייכען און ברונעמער אויף פערשידענע אופנים. זומערצייט ווערען די שפייז-פראדוקטען גיכער פערשמוצט, ווייל די פליגען און די שטויב, וואס ליגט אויף די גאסען, פערשמוצען און פערדארבען זיי. דער היץ קומט צו אויך דורך דעם וואס מען טרינקט אין די היצען מעהר וואסער, אויך פון אומגעקאכטע, נישט ריינע קוואלען, וואס מען ווייסט נישט פון וואנען זיי קומען. אויך דורך די רויהע פרוכטען, וואס מען עסט און קויפט אויף די גאסען. די אינפעקציעס קומען שוין אריין אין קערפער דורך דעם מויל אויך דורך די זאכען, וואס מען עסט און טרינקט, אויך דורך די הענט, וואס מען נעמט אין מויל. די מיקראבען ווערען שוין פערטראגען פון מענשען צו מענשען און ווערען זומערצייט אויסגעברייטעט, און אויף דעם וועג ווערען די פערשידענע מאגען- און געדערים-קראנקהייטען.

מען טאר נישט טרינקען קיין רויהע וואסער.

רויהע וואסער קען אין זיך ענטהאלטען די מיקראבען פון טיפוס, דיזענטעריע און כאלערע. די דאזיגע מיקראבען ווערען אריינגעבראכט אין וואסער דורך די שמוץ און אפפאלען, וואס קומען אריין אין טייך דורך די אלע רינשטאקען. אין א ברונעם קענען אויך אריינדרינגען די מיקראבען, אויב דער אינעווייניגסטער געשטעל איז נישט גאנץ און נישט גוט צוגעדעקט. דער עיקר אבער זענען איבערפולט מיט מיקראבען די טייך-וואסערען אין די גרויסע שטעט, וואו ס'איז נישטא קיין קאנאליזאציע, און די שמוץ פון די גאנצע שטאט פאלט אריין אין טייך. דעריבער דארף יעטווידער וויסען, אז מ'טאר בשום אופן נישט טרינקען קיין רויהע וואסער. דאס וואסער צום טרינקען דארף זיין געקאכטע און געהאלטען ווערען אין א פערמאכטער כלי.

מען דארף געברויכען בלויז פרישע שפייז-פראדוקטען. זומערצייט קומען גאנץ אפט פאר פערגיפטונגען דורך שפייז, וואס קומען פון געוויסע מיקראבען, וועלכע געפינען זיך אין די עסענווארג. איבערהויפט ענטוויקלען זיך גיפטיגע מיקראבען אין שפייז, וואס ליגט לאנג, א שטייגער אין ווארשע, אין קאנסערווען, א. ד. גל. נישט קיין פרישע פיש, פערלעגענע סאלאט אדער אייערעם (ליאדי, מאראזשענע) קענען אפטמאל אויך זיין די סיבה פון פערגיפטונג.

די פראדוקטען ווערען דאס רוב פערשמוצט דורך פליגען. דעריבער מוז מען פערהיטען די שפייז-פראדוקטען פון פערזומונג דורך אינזעקטען או מען דארף געברויכען בלויז פרישע פראדוקטען, וואס ווערען צוגעגרייט אדער געקאכט פאר יעדען מאל עסען.

מען דארף וואשען די הענט פאר'ן עסען.

אין עסענווארג ווערען די מיקראבען פערטראגען אויך דורך א מריינע הענט. אויף אונזער הויט קלייבען זיך געוועהנליך אן זעהר פיל מיקראבען, דער עיקר אויף דער הויט פון די הענט, וואס ווערען פערזומריניגט פון פערשידענע ארבייט, פון גיבען די הענט, פון האלטען די רמענס אין טראמוואי די פארענטשען אויף די טרעפ, די טירהענטלען אין קלאזעט א. ד. גל. דעריבער דארף מען געדענקען, אז מען מוז נאך יעדער ארבייט, נאכ'ן האלטען א וועלכען עס איז געגענשטאנד אין די האנד, נאכ'ן זיין אין קלאזעט אומבעדינגט וואשען די הענט מיט זייף. איבערהויפט איז וויכטיג צו וואשען די הענט מיט זייף פאר'ן עסען און טרינקען.

דורך אפהיטען די דאזיגע כללים קען מען, זיך אמבעסטען פערהיטען פון די געפעהרליכע זומער-קראנקהייטען.

פראפ. זאבאלאטני.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט“

באם דערלאנגען אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 20. יוני 1927.

5604. K. R.

אויב דאס געריכט האט אייער ברודער צוגענומען דאס רעכט צו דיספאנירען מיט זיין פערמעגען לויט אייער אייגענעם ווילען, איז זיין פרוי – אייער שוועגערין די אפיעקונגען און נישט אייערע עלטערען.

5605. א געטרייער לעזער פון זאכאדניע 66

אנ'איינציגע מאשין סעקוועסטרירט מען טאקע נישט אבער, נאר אין דעם פאל ווען זי איז ביי אייך דאס איינציגע מיטעל צו פערדינען.

אזוי ווי די שטייערן קומען נאר אין צוזאמענהאנג מיט'ן האנדעלס-פאטענט וועט מען אייך די מאשינען נישט בעפרייען.

5606 א לעזער פון שפארקס גאס

אויב איהר האלט, אז דער ארבייטס געבער האט אייך געגעבען ביי ווילינג א שלעכטע ענטלאסונג קאנט איהר אים פערקלאגען אין פרידענסגעריכט. דאס געריכט קען דעם אונטערנעמער צווינגען אייך צו געבען אנ'אנדערע צייגניס, אדער דאס געריכט קען אויף סמך פון דער פארגעקומענער פערהאנדלונג אייך אליין ארויסגעבען אזא בעשטעטיגונג. האט איהר צוליב דער נישט גינסטיגער רעקאמענדאציע געהאט א מאטעריעלען שאדען, קאנט איהר גלייכצייטיג ארויסטרעטען קעגען דעם זעלבען אונטערנעמער און פאדערן פון איהם אנ'ענטשפרעכענדע ענטשעדיגונג.

5607. לעזערין פון רזנאווסקא גאס.

5608. א לעזער פון גזשעלא גאלוס.

5609. ניימארק.

5610. ל. פ-ל.

5611. א געטרייער לעזער פון מאדזשעשנא.

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטבריינגענדיג די צייטונג.

5612. א לאקאטאר פון פיראמאוו. 11

אין דעם פרט איז די רעכטליכע לאגע פון א סובלאקאטאר ערגער, ווי פון א לאקאטאר, לויט'ן פונקט g, h, i, טייל 1 ארט. 11 מוז דער לאקאטאר ארויסציהען זיך פון זיין וואוינונג און אריינציהען זיך אין אנדערע פארגעלייגטע דירה בלויז אין דעם פאל ווען דער הויזווירט וויל איבערבויען דעם בנין, אדער האט אין דערזעלבער וואוינונג געפיהרט א געשעפט, וואס איז אין צוזאמענהאנג מיט די מלחמה געשעהעניסען ליקווידירט געווארען. א סובלאקאטאר אבער מוז זיך צו יעדער צייט ארויסציהען, ווען דער לאקאטאר גיט איהם אויף די זעלבע בעדינגונגען אנ'אנדער צימער.

5631. פרזשעדבורסקי.

דאס געריכט קאן נישט צווינגען אייך אז איהר זאלט דעם חוב רעדוצירען. מען קאן אייך צו'פסקנען דעם חוב אין ראטעס, פעווענטועל אפלייגען דאס בעצאהלען דעם חוב אויף א געוויסע צייט. דעם חוב קאן דאס געריכט פונאנדערלייגען בלויז אויף 2-ראטעס, אדער אפלייגען אויף א יאהר. פערשטעהט זיך וועט די בעזונדערע בעדינגונגען, אין וועלכע ס'געפינט זיך דער בעל חוב בערעכטיגען דערצו.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-92

ספעציאליסט פאר הויט, מינעריש און מענער-שוואכע קראנקהייטען. 869

אין צוריקגעקעהרט.

אפלייגונג מיט קווארץ-לאמפען (קווארץ-אויספאל) נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5 דער לעטשניצע „וואלקא“.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערן אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5601. י. ס ל. פון קילינסקיעגא.

אויב איהר זענט מינדיעריג און האט נישט קיין שום קרוב, וואס זאל אין אייער נאמען דעם בעל חוב איינקלאגען דארפט איהר זיך ווענדען צום ארבייטס אינספעקטאר אדער צום ריכטער פאר מינדעריעריגע, אז מען זאל אייך בעשטימען אנ'אפיעקון צו פירען דעם פראצעס.

5602. זשימנאווארע.

אויב איהר האט זיך פערטראגען מיט'ן מייסטער אויף וואכענ-לוין האט ער נישט קיין רעכט אייך צו צווינגען צו ארבייטען אויף שטיק. ער מוז אייך געבען א 2 וואכענדיגע קינדיגונג אין ערשט נאכדעם קאן ער פערלאנגען פון אייך אנ'אפמאך אויף אנדערע בעדינגונגען.

5603. א לעזער פון זשוראוויע.

די אויסמעדערונג-פאפירען דארפען ווערען בעשטעטיגט פון ארטיגען פוילישען קאנסולאט.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט“ לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

(91

ארגונאוו איז אין דער בעגלייטונג פון נאך א מיטגליד פון צענטראל-קאמיטעט אפגעפאהרען קיין איטאליען, פרי דארט אפן צו זוכען א בעקוועם ארט, וואוהין אזעוו'ן צו פערנארען. אזא ארט האבען זיי גערעכענט צו געפינען ארום די איטאליענישע אזיערעס. בכלל האט זיך ארויסגעוויזען פאר זעהר שווער צו געפינען אנ'ארט, וואס זאל זיין איינגאנצען איזאלירט און ענטשפרעכען די בעדינגונגען, וועלכע מ'האט געדארפט אפהיטען ביים אויספיהרען דעם פלאן.

ארגונאוו האט אויסגעפארשט אלע ערטער ארום די אזיערעס לוגאנא, קאמא און לאקארנא. ער האט בעטראכט אלע ווילעס און זומער וואוינונגען, וואס האבען זיך געפונען ארום די אזיערעס און ענדליך, נאך לאנגע זוכענישען האט ער געפונען א ווילע, וואס איז געווען זעהר צוגעפאסט פאר'ן צוגעטראגענעם פלאן. די ווילע איז געשטאנען נעבען אנ'אזיערע, איז געווען איינגאנצען אפגעזונדערט פון אלע ארומיגע וואוין-ערטער, פון דער ווילע האט א געהיימער גאנג געפיהרט אין אנ'אונטערערדישער הייל, פון וועלכער מ'האט געקאנט אפפאהרען אין א לאדקע.

הערענדיג אין רשות די דאזיגע ווילע, האט זיך אויסגעוויזען, וועט זיין זעהר לייכט אזעוו'ן צו דערמארדען און אפילו צו פערווישען יעטוועדען שפור פונ'ם מארד. דער בעל-הבית פון דער ווילע איז מסכים געווען זי צו פערדינגען. ס'איז בעשלאסען געווארען, אז ארגונאוו'ס בעגלייטער זאל צוריקפאהרען קיין פאריז, און ארגונאוו גופא זאל זיך בעזעצען אין דער ווילע און ווארטען ביז אזעוו וועט אהין קומען.

ווען אלץ איז שוין געווען אין ארדנונג, און ארגונאוו איז בענאנגען צום בעל הבית פון דער ווילע, כדי ענטגילטיג צו שליסען דעם קאנטראקט, האט ער בעקומען א דעפעשע פון פאריז, אז „אלץ איז געענדיגט“, אז ער זאל גארנישט מעהר אונטערנעהמען און תיכף קומען קיין פאריז.

ביי ארגונאוו'ן איז אויף א ווייל אדורכגעפלויגען א געדאנק: אפשר איז טאקע געשעהן דער „נס“, און וועלכען ס'איז אזוי שווער געווען צו גלויבען, אפשר האט זיך ארויסגעוויזען פאר אנ'אומזין די גאנצע בעשולדיגונג און פראוואקאציע, און דער פלאן פון פערניכטען אזעוו'ן איז נישט מעהר, ווי א בייזער חלום, קיין שום נס איז אבער נישט געשעהן, ס'איז געשעהן דאס, אז אזעוו האט זיך אליין דאקומענטירט אלס פראוואקאטאר.

אין דער צייט, ווען ארגונאוו האט אין איטאליען געזוכט אנ'איינזאמע ווילע, וואוהין מ'זאל פערנארען אזעוו'ן און דארט איהם דער'הרג'ענען, איז צו אזעוו'ן אין זיין וואוינונג אין פאריז אוועק א קאמיסיע פון צענטראל קאמיטעט, כדי איהם צו פערהערען. די קאמיסיע איז בעשטאנען פון דריי פערזאן: וויקטאר טשערנאוו, באריס סאווינקאוו און יאן בערדא. אי די בעשרייבונגען פונ'ם היסטארישען פערהער ווערט געוועהנליך דער לעצטער נאמען אויסגעמיטען. אז ביי אזעוו'ן אין וואוינונג איז אויך געווען בערדא האט דער ערשטער דערמאהנט אין זיינע זכרונות ווענען אזעוו'ן ווי זענזינאוו. מיט'ן נאמען פון בערדא'ן זענען פערבונדען איינציגע עפיזאדען אינ'ם גורל פון דער „באיעוואיא ארגאניזאציא“ נאך דער דעמאסקירונג פון אזעוו'ן. ער האט אנטיילגענומען אין די פלענער פון אנ'אטענטאט אויפ'ן צאר ניקאלאי II אין די יאהרען 1909-10. ווען דער אטענטאט האט זיך נישט איינגעגעבען, און מ'האט בענומען אויספארשען די סיבות פונ'ם דורכפאל, האבען איינציגע מיטגלידער פון דער קאמפס ארגאניזאציע ארויסגעזאגט דעם פערדאכט, אז בערדא איז א פראוואקאטאר. זענזינאוו רופט בערדא'ן דירעקט אן פראוואקאטאר, און אויב דאס זאל זיין אמת, דאן איז אויס'ן לעצטען פערהער פון אזעוו'ן געווען, אזוי צו זאגען, א פארשטעהער פון פאליציי-דעפארטאמענט. בערדא איז אין יאהר 1911 בעגאנגען זעלבסטמארד.

נישט ביי טשערנאוו'ן און נישט ביי סאווינקאוו'ן איז, בעת זיי זענען געגאנגען צו אזעוו'ן, שוין נישט געווען קיין שום ספק ווענען אזעוו'ס אכט'ער ראלע אין דער פארטיי און אין דער אכראנע. דער שאטען פון פערדאכט, וואס האט זיך געהאט דערוועקט ביי סאווינקאוו'ן בעת זיין לעצטער בעגעגעניש מיט אזעוו'ן אין איז באלד פערשוואונדען געווארען, איז נאך דעם ווי'זיט ביי לאפוכינ'ען אין לאנדאן און נאך דער אויספארשונג ווענען בערלינער האטעל פע וואנדעלט געווארען אין אנ'אבסאלוטער זיכערקייט.

א לייכטער חשד איז געבוירען געווארען ביי סאווינקאוו'ן, ווען ר'האט זיך צום לעצטען מאל געזעהן מיט אזעוו'ן.

– לויט מיין מיינונג, – האט דעמאלט סאווינקאוו געזאגט צו אזעוו'ן, – דארפסטו אליין זיך שטעלען צום געריכט, פערזענליך אפווארפען די בעשולדיגונגען פון בורצעוו'ן און פערטיידיגען דעם כבוד.

– ניין! איך קען נישט! איך האב גערעכענט, אז איהר אלס חברים וועט פערטיידיגען מיין עהרע, – האט איהם אזעוו געענטפערט.

און פלוצים האט אזעוו נישט אויסגעהאלטען דעם טאן פון א מידען און בעליידיגטען מענש: ער האט זיך צולאפט הויך אויפ'ן קול. – ווי זאגסטו, האט אזעוו געשריגען, נישט אויפהערענדיג צו לאכען, – ווי זאגסטו, קראפאטקין פערדעכטיגט א דאפעלט שפיל פון מיין זייט! כא-כא! נו, יא, אוראי... איהר זייט דאך נישט אזוי קלוג, מ זאל אייך נישט קאנען אפנארען...

אזעוו האט ענדליך אויפגעהערט צו לאכען און געזאגט צו סאווינקאוו'ן: – ווייסט, די געשיכטע וועט מיר איינגאנצען דער'הרג'ענען.

ביים געזעגענען האט ער זיך מיט סאווינקאוו'ן צוקושט.

דער דאזיגער געשפרעך און דאס געלעכטער האט ביי סאווינקאוו'ן ארויסגערופען א טונקעלען פערדאכט.

אצט, ווען סאווינקאוו איז געגאנגען מיט טשערנאוו'ן איז בערדא'ן אויפ'ן פערהער צו אזעוו'ן, איז שוין נישט געווען די פראגע ווענען פערדאכטען: ס'איז געווען די שרעקליכע זיכערקייט.

(פארזעצונג קומט).

„אַ ליבע צו שפּילען איז טאַקי כדאַי",

נאָר ווען איז דאָס געערדט געוואָרען, אַז דער מאַן איז נישט דערביי...

אַ סענסאַציאָנעלע פּאַסירונג מיט אַ לעמבערגער מיידעל.

מיט 12 יאָהר צוריק האָט פראַניע ב.. וועלכע האָט געשטאַמט פון אַ חסידי שער משפחה אין לעמבערג, חתונה גע האַט מיט אַ חסידישען בחור. פראַניע איז דאַמאָלס געווען אַ שעהן מיידעל. ווען זי האָט חתונה געהאַט איז זי גע ווען שטאַרק גאַאיוו. אמת, דער חתן איז איהר נישט געפעלען געוואָרען. זי איז געווען אַ „היינט-וועלטיג" פרייליין. זי האָט גע'חלומ'ט פון אַ „דייטש מיט וואָנסעס"... און נישט פון אַ חסידישען יונגערמאַן אין אַ קאַפּאָטע מיט פאה'לעך. אָבער זי האָט נישט געהאַט דעם מוט זיך אַנטקעגנצושטעלען דעם ווילען פון איהרע עלטערן.

בקצור:

זי האָט חתונה געהאַט און צוויי יאָהר נאָך דער חתונה האָט זי געבוי־רען אַ קינד.

ווען פראַניע איז עלטער געוואָרען איז זי אויך קלוגער געוואָרען. זי האָט אָנגעהויבען צוביסלעך צו זעהן די וועלט מיט אָפענע אויגען. און איהר מאַן איז איהר פלוצלינג נמאס געוואָרען.

איהר מאַן האָט געפיהרט גרויסע געשעפטען. עס איז דעם פּאָר-פאָלק זעהר גוט געגאַנגען. דער מאַן האָט זיין פרוי שטאַרק ליב געהאַט. ער האָט איהר דאָרום געקויפט און געמאַכט וואָס איהר האַרץ האָט געגלוסט.

מיט עטליכע יאָהר צוריק איז פראַניע געווען אין קאַרלסבאַד. דאָרט האָט זי זיך באַקענט מיט אַ קראָקאָווער יונגען־מאַן, אַ „דייטש", וועלכער איז איהר שטאַרק געפעלען געוואָרען.

אין קאַרלסבאַד האָט פראַניע מיט דעם קראָקאָווער יונגנמאַן „געלעבט אַ גוטען טאָג, ווי גאָט אין אדעס"...

ביים אַהיים פאָהרען פון קור-אָרט האָט זיך פראַניע אָפּגעשמועסט מיט איהר „פערעהרער", אַז זיי זאָלען זיך, „אויב גאָט וועט שענקען דאָס לעבען", איבער אַ יאָהר ווידער טרעפען אין קאַרלסבאַד.

אַ גאַנץ געהענדיג יאָהר האָט פראַניע געוואַרט אויפ'ן קור-סעזאָן, כ"י צו קע־נען פאָהרען קיין קאַרלסבאַד און דאָרט עטליכע וואָכען פערברענגט מיט איהר קראָקאָווער פערעהרער.

ענדליך איז געקומען דער שוין דער־וואַרטעטער מאָמענט און פראַניע איז אָפּגעפאָהרען קיין קאַרלסבאַד. דאָרט האָט שוין זייט עטליכע טאָג געוואַרט אויף איהר דער קראָקאָווער יונגערמאַן. זי האָט גענומען זיך אַרומפיהרען מיט איהר פערעהרער, וועלכער האָט אויף איהר פערשווענדעט זעהר פיל געלד.

פראַניע איז געווען אַ יפת תואר. זי האָט דעריבער אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון פיל קור־געסט.

אומעטום זענען פערהאַן „בייזע צונגען". אין אַ קור אָרט, וואו מען געהט גאַנצע טעג און נאַכט אַרום פוסט און פּאַס, געהען די „בייזע צונגען" אויף רעדער.

זענען דאַמאָלס אין קאַרלסבאַד גע־ווען אויך עטליכע לעמבערגער קור־געסט. געזעהן, אַז פראַניע האָט „גליק" ביי די מענער, יעדער, וואָס געהט דורך קוקט זיך אום אויף זי, פראַניע קלאַמערט זיך בלויז אָן איינעם, אָן דעם קראָקאָווער „דייטש", האָט זיך אָנגעהויבען אַ בערעדעריי, אַז גאָט זאָל שוין שומר און מציל זיין.

בפרט האָט זי בערעדט פון קאָפּ ביז פיס די ווייבער. נאַטירליך יענע ווייבער, וואָס וואָלטען גאַנץ געוויס נישט בעסער געווען פון איהר. אויב עמיץ וואָלט זיך וועלען אומקוקען אויף זיי...

באַלד האָבען זיך אויך געטראָפען עטליכע ווייבער, וואָס האָבען מודיע געווען פראַניעס מאַן, וועלכער איז גע־ווען אין לעמבערג, אַז זיין ווייב „מאַכט אַ לעבען" אין קאַרלסבאַד מיט עפּעס אַ „דייטש מיט וואָנסעס"...

פראַניעס מאַן האָט אָבער זיך פון דער גאַנצער געשיכטע נישט ווישענדיג געמאַכט. אין אָנהויב איז דער ענין איהם געלעגען אין דער לינקער פּאה. אַ בריגעס האָט ער זיין ווייב ליב גע־האַט איבער די אויערען און האָט נישט געוואָלט צושטערען דעם שלום בית.

געקומען אַ נייער זומער-סעזאָן און פראַניע איז ווידער אַוועק קיין קאַרלס באַד. ווי אין די פריהערדיגע יאָהרען, אַזוי האָט אויך איצט דער קראָקאָווער יונגערמאַן שוין אויף איהר געוואַרט אין דעם דאָזיגען קור-אָרט.

אָבער אויך דאָס מאָל האָבען די „בייזע צונגען" געזוכט אַ „שטאָך-אָר־ביים". און געזעהן דאָס פּאָרל „מאַכען אַ לעבען" האָט מען אָנגעהויבען צו שטורמען מיט בריף צום מאַן, אַז זיין ווייב פערראַט איהם הינטער זיינע פלייצעס מיט אַן אַנדערען.

דאָס האָט שוין פראַניעס מאַן פער־שאַפט אַ ביסעל עגמת נפש. און ווען זי איז אַ היים געקומען האָט ער בענומען איהר מאַכען ב'סתרע פאָרוואורפען. דאָס ווייבעל האָט נאַטירליך געלייקענט ש"יין און ביין. אָבער דער מאַן האָט איהר קאַטעגאָריש ערקלערט, דאָס ער וועט איהר בשום אופן נישט דערלויבען מעהר צופאָהרען קיין קאַרלסבאַד.

דערפון האָט פראַניע געלאָזט וויסען איהר פערעהרער און עס איז צווישען זיי בריפליך אָפּגעמאַכט געוואָרען, אַז זיי זאָלען אַוועקפאָהרען קיין קריניצאַ.

און ווירקליך פאָריגען זומער האָט זיך דאָס ווייבעל בעגעגענט מיט'ן קראָקאָווער יונגערמאַן אין קריניצאַ. דער־פון האָט זיך אויך דערוואוסט איהר מאַן. ער איז אַריבער קיין קריניצאַ און זיך איבערצייגט, אַז זיין ווייבעל האָט מחזקות מיט דעם קראָקאָווער „דייטש".

ער האָט קיין סקאַנדאַלען נישט גע־וואָלט מאַכען. נאָר ער האָט זיין ווייב תיכף ומיד אַהיימגענומען.

דער קראָקאָווער יונגערמאַן פלעגט זייט דאַן אָפט קומען קיין לעמבערג, און דאָ האָט זיך דאָס פּאָר-פאָלק בגניבה געזעהן.

ווי זאָגט אַ גלייכווערטעל: „ווענט האָבען אויך אויערען". נישט אַלעס לאָזט זיך אָבער פערשוויגען און פראַ־ניעס מאַן האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם גאַנצען ענין.

מעהר האָט ער דאָס נישט געקאָנט אַריבערטראָגען. ער האָט דערום זיך ענטשלאָסען אָפּצוגט'ן זיין ווייב. פּ-אַ־ניע איז אויך געווען צופרידען פון איהר מאַנס בעשלוס, ווייל איהר קראָ־קאָווער פערעהרער האָט זיך ערקלערט גרייט יעדען מאָמענט, ווען זי וועט נאָר פריי ווערען, חתונה צו האָבען מיט איהר.

די טעג איז פאַר'ן לעמבערגער ב"ד דין פערענדיגט געוואָרען דער גט-פּראָ־צעס.

שוידערליכע בריף וואָס קומען אָן צו שוואַרצבאַרד'ס אַדוואָקאַט.

(ענדע פון דער 3-טע זייט).

געבוירען געוואָרען אַ מעכטיגער דראַנג, נישט קוקענדיג אויף אַלע געפאַהרען, זיך אַליין אַריבערכאַפּען אויף אוקראינע און מיט אייגענע אויגען אָנקוקען, וואָס עס קומט דאָרט פאָר. „איך ערקלעהר קאַטעגאָריש, — שרייבט דער מחבר פון בריף — אַז איך האָב געמאַכט די נסיעה קיין אוקראינע אויסשליסליך לויט איי־גענער איניציאַטיוו אָן שום אויפטראַג פון וואָס פאַר ניט איז אַ פּריוואַטער פערזאָן אָדער אַ צייטונג; חוץ אַלע מיינע איבערלעבונגען אויף אוקראינע האָב איך ביז איצט קיין איין שורה נישט פערעפענטליכט און דערצעהל דאָס ערשטע מאָל".

אין חודש יולי 1919 האָט דער יונ־גערמאַן זיין געפעהרליכען פּלאַן אויסגע־פיהרט. ער איז געפאָהרען קיין בעסע־ראַביען צום דניעסטער און, נישט זע־הענדיג קיין מעגליכקייט איבערצופאָהרען דעם טייך אין אַ שיפעל צוזאַמען מיט די קאָנטראַבאַנדיסטען, האָט ער בע־שלאָסען פשוט אַריבערשווימען דעם דניעסטער. צווישען די שטעטלעך אַק־ניצע און אָטאַקי האָט ער געפונען אַ פּאַסענדיגען אָרט און בונקלט האָט ער זיך אויסגעטאָן נאַקעט, בעהאַלטען זיינע קליידער אין אַ זאַק, וועלכען ער האָט צוגעבונדען צום קאָפּ, און האָט זיך גע־לאָזט שווימען. עס איז איהם געלונגען אויסצומיידען די רומענישע און רוסישע גרעניץ-פּאָסטענס און זיך בעהאַלטען אויף דער רוסישער זייט אין פעלד. אויף מאָרגען איז ער אַרויסגעגאַנגען פון זיין בעהעלטעניש און האָט אָנגעהויבען שפּאַנען אין דער ריכטונג צו מאָהילעוו. אַלע האָבען איהם געהאַלטען פאַר אַ וועלגער פון דער צושלאָגענער פּעטליורא אַרמיי און עס איז איהם געלונגען צו געפינען אַרבייט ביי אַן אָרטיגען פּויער.

אויף אַ'ן פינפטען טאָג פון זיין אַריבערקומען קיין אוקראינע האָט ער, אַרבייטענדיג צוזאַמען מיט דעם פּויער אין פעלד, פּלוצלינג בעמערקט פון דער ווייטענס אַ גרויס פייער. דער פּויער האָט איהם באַלד דערקלערט: „דאָס ברענט די יודישע קאָלאָניע, וואָס גע־פינט זיך נישט ווייט. עס זעט אויס, אַז דאָרט זענען די פּעטליוראָוצעס ביי דער אַרבייט".

ער האָט איינגעבעטען זיין בעל־הבית צו פאָהרען מיט איהם אָנקוקען דעם פּאָגראָם. נאָר פון דערווייטענס האָבען זיי דיימלעך געזעהן, אַז עס ברענט אַ גרויס דאָרף. צוקומענדיג נע־ענטער, האָבען זיי געקענט זעהן אַלע פּרטים: ווי מענשען האָבען זיך גע־וואָרפען צווישען פייער, ווי סאָלדאַטען האָבען רוהיג געשאָסען אויף יעדען, וועמען עס איז געלונגען אויסצומיידען דעם פייער... נישט מעהר ווי 150 שריט האָבען זיי אָפּגעשטעלט פון דעם דאָרף. עפּעס אין אַ זייט האָבען זיי דערזעהן אַ גרופּע רייטער, וועלכע האָבען רואיק צוגעקוקט דעם פּאָגראָם.

— אָט איז פּעטליוראַ, האָט פּלוצלונג אָנגעוויזען דעם פּויער.

וואו? וועלכער?

— אָט אַ דער, וועלכער זיצט איצט אין די הענטשקע.

— ווייסט דו דאָס בעשטימט?

— געוויס. איך האָב איהם הונדערט מאָל געזעהן.

אין אַ צייט אַרום האָבען די פּעטליו־ראָווצעס פערלאָזען דעם דאָרף און אַוועקגעפאָהרען אין מערב'דיגער ריכ־טונג. דער מחבר פון דעם בריף און דער פּויער זענען אַריינגעגאַנגען אין קאָלאָניע. אַלע הייזער זענען געווען אָפּגעברענט. זיי האָבען געציילט 164 טויטע, האַלב-פערברענטע קערפּערס — מענער פרויען און קינדער.

„איך האָב גענוג געזעהן". — פערע־דיגט זיך דער בריף. אויף מאָרגען איז דער מחבר אַוועקגעגאַנגען. זיין אַריק־קומען קיין רומעניען איז געווען יוצ־ניגער גליקליך. די רומענער האָבען איהם געכאַפּט ביים איבערשווימען פון דניעסטער, איהם אַרעסטירט אַלס שפּיאָן און איהם געוואָלט שיסען. נאָר מיט גרויס מי איז איהם געלונגען זיך צו בעפרייען. און איצט דערציילט ער צום ערשטען מאָל זיין אַוואַנטוריסטישע נסיעה, און וויל אויך העלפען שוואַרצ־באַרד'ן און זאָגען עדות וועגען פּעטליורען.

י. שעכטמאַן

Dr. St. HEINRICH
ספּעצ. פאַר קינדער- און אינערן-קראַנקהייטען.
פּאָמאַרסקאַ 10, טעל. 47-67
עמפּפאַנגט פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג, אויך אין
זשאַכאָוויק אין דער
Willa Sokołowskiego
obok dworca.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן).

(44

— זאָגט מיר, פערגעסענדיגע, וועמען? איך בעט אייך!

— קורט לעווענטאַל'ן... דעם זוהן פון דעם דערמאָרדעטען עמיל לעווענטאַל...

— אַ שנעק'ל!..

— אַ, ניין! אַ מאַן מיט אַן'אויסגעצייכענטען כאַראַקטער און מיט אַן'איידעל האַרץ... מיר זענען שוין אַפילו חתן-כלה...

— נאַרישקייטען! איהר וועט נישט חתונה האָבען מיט איהם!

— ווער וועט עס מיר שטערען? האָט זי, ווי רייצענדיג זיך אַ פרעג געטאָן.

— איהר זענט לוריע'ס אַן'אַדאָפּטירטע טאָכטער... לוריע האָט דער'הרג'עט לעווענטאַל'ן... נו, און דעריבער קאָנט איהר נישט חתונה האָבען מיט אַזאַ איינעם, וואָס אייער פאָטער איז געווען דער מערדער פון זיין פאָטער!

— מיין פאָטער איז אומשולדיג! — האָט יהודית זיכער און ענערגיש אויסגערופען.

— וואָס קאָנט איהר וויסען דעם וועגען, ליב קינד, וואָס איהר זענט! ער איז אומשולדיג!.. דערווייל גלויבען אַלע אין זיין פערברעכען, און ער נופא איז פער'משפט אויף טויט! איהר, פריילין אידאַ, איהר, אַלס טאָכטער פון דעם פער'משפט'טען קאָנט נישט ווערען די ווייב פון זיין קרבנ'ס זוהן!

יהודית האָט שווייגענדיג אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ. אין האַלז האָט איהר געשטיקט און געוואָרגען, אַז זי האָט פשוט נישט געקאָנט רעדען. יאוש און גרימצאָרן האָבען געריסען אויף שטיקער איהר נשמה. בלויז די נאַכט איז נישט געווען געגען איהר, און האָט טאַקי מיט איהר פינסטערניש געמאַכט אַזוי, אַז קאַרל האָט נישט געקאָנט דערבליקען דעם אמת'ן אויסדרוק פון איהר פנים.

ער האָט דערווייל פאַר זיך געטראַכט, אַז ער האָט אָנגע־גריפען די ריכטיגע סטרונע, און זי איז שוין איבערצייגט. איהם איז גאָר נישט איינגעפאַלען אַ קלעהר צוזאָן וועגן דעם אי-צר־ליכען קאַמף, וואָס יהודית האָט איצט אַדורכגעמאַכט, און דאָס ציטערען פון איהר קול האָט ער אָנגענומען פאַר אַ כשר'ע מטבע — פאַר דעם פועל יוצא פון מיידעלשער צוריקגעהאַל־טענקייט.

אַ מאָדנע פרייד האָט איהם אַרומגענומען.

— זי ווייסט פון גאָרנישט צו-זאָגען! — האָט ער זיך גע־פרייט — זי שפּויסט זיך גאָרנישט אָן!

איצט איז, אַלזאָ, אַלץ מעגליך. אויפ'ן וועג שטעהט גאָר־נישט, וואָס זאָל איהם שטערען איינצוליבען אין זיך אָט דאָס פּרעכטיגע מיידעל!.. ער וועט איהר צוזאָגען הרים ו בעות, לופט-שלעסער, און וועט זי דערגרייכען. אַ צניעות'דיגע און אַ שטאָלצע וועט זי צו איהם געהערען. זי וועט זיך איינגאַנצען פער־געסען אין איהר יוגענדליכער „פליאַמע", אין קורט לעווענטאַל'ן, און ליב קריגען וועט זי נאָר איהם, און דווקא איהם קאַרל דרייוויצ'ן ווייל אַזוי וויל ער! און אַז ער וויל אַזוי, קאָן דאָך ממילא, אַנדער שוין נישט זיין!

— יאָ, איהר זענט גערעכט! — האָט יהודית נאָך אַ ווײַלע טראַכטען קאַלטבלוטיג אָפּגעענטפערט — אויב מיין פאָטער איז טאַקע שולדיג, און מען וועט איהם טויטען, וועל איך מיט קורט'ן נישט חתונה האָבען!

— פריילין אידאַ, זאָל איך אייער אומגליק זיין אַ טרייסט דאָס, וואָס איך האָב אייך ליב! איך וועל אייך מיין גאַנץ לע־בען אָפּגעבען...

זיי זענען געגאַנגען ווייטער, בעריהרענדיג זיך כמעט אָרעם מיט אָרעם. יהודית'ן איז אַלע ווײַלע אַדורך איבער'ן לייב אַ ציטער פון עקעל, ביים געדאַנק, אַז אָט געהט זי אַזוי נאָהענט לעבן לעווענטאַל'ס מערדער, און זי שמועסט מיט איהם.

זי אַליין האָט דאָך איהם פערקלאָגט פאַר די חוכמע גע־ריכטס בעאַמטע — אַפילו פאַר'ן יוסטיץ-מיניסטער אַליין! — און וואָס, אַ שטייגער, וואָלט יעדערער פון זיי גע'טענה'ט, ווען עמי־צער פון זיי וואָלט זי איצט געזעהן האַנט ביי האַנט אַרומגעהן מיט דרייוויץ'ן? צי וואָלטען זיי נישט געהאַט דאָס פולע רעכט צו האַלטען זי פאַר אַ משוגענע, פאַר אַן'אויסוואורף, פאַר אַן'אויסגעשפּראָכענע ליגנער'קע?

קאַרל האָט פון איהר אַן'אויג נישט אַראָפּגעלאָזט. ס'איז געווען גיכר, אַז ער האָט זיך בעמיהט אַריינצוקוקען אין די טיפסטע פינסטערנישען פון איהר נשמה, און איינגאַנצען זי צו בעגרייפען. ער האָט פשוט כפשוטא מורא געהאַט, צי האָט ער צומאָל נישט קיין טעות, גלויבענדיג, אַז דאָס מיידעל ווייסט איינגאַנצען נישט וועגען זיין שייכות צום לעווענטאַל מאָרד.

וואָס לענגער און אויפמערקזאַמער ער האָט זיך אָבער צו איהר צוגעקוקט, אַלץ מעהר איז ער זיכערער געווען אין זיין ערשטער סברא, און ער האָט זיך בערוהיגט.

יהודית האָט אויסגעצייכענט אַדורכגעפיהרט די פריהער־צוגעטראַכטע ראָליע. זי איז געווען צוגעגרייט אויף אַלץ, און פאַר גאָרנישט מורא געהאַט.

אין אַ געוויסען מאָמענט איז זי פלוצים שטיין געבליבען.

— מיין הער — האָט זי געזאָגט — אייער געזעלשאַפט איז מיר אומבעקוועם!

קאַרל האָט זיך פערנויגט מיט אַכטונג.

— פריהער האָב איך אייך דאָך געבעטען וועגען ענטשול־דיגונג, וואָס איך האָב אייך אָפּגעשטעלט...

— איך וועל בעסער אַליין געהן... עמיצער קאָן נאָך בעמערקען...

— אייער גוטער נאָמען שיצט אייך פאַר אַלע פערדאַכטען!..

— דעם גוטען נאָמען פון אַ יונג מיידעל קאָן מען לייכט איבערפיהרען.

— לאָזט זשע מיר איבער אויף געזעגענונג עפּיס אַ שמי־קעל האָפענונג...

— וועגען וואָס געהט עס אייך?

(פאָרטזעצונג קומט).

זאָרגט וועגען אײַער געזונד!

די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") וועגען ענטשפּרעכענד ביי מאַגען־קראַנקהייטן קישקעס, אבסטרוקציעס און גאַל־שטיינער.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

וועגן אַ מילד און נאַטורעל דורכרייניגונגס־מיטעל, וואָס פאַרלייכטערט די פונקציעס פון די פערדייאונגס־אָרגאַנען און ווירקען געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" ערוועקן אַן־אַפּעטיט.

עס פאַרקויפן די אַפּטייקן און סקלאַד אַפּטעטשנעס אַ שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט־סקלאַד איז די אַפּטייק פון
A.Gąsecki Warszawa, ul. Leszno 41
מיר שיקן אַרויס אַמוועניגסטן 2 שאַכטלען נאָכ׳ן ערהאַלטן פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקן). 1462

אמאל

זענען פרויען פון מיר אַנטלאָפן, ווען איך האָב מיך זיי ערקלערט אין ליבע, איך בין געווען זיכער, אַז איך וועל בעקומען אַן־אָפּזאָג. די מיאוס׳טע פריילינס האָבן נישט געוואָלט זיין אין מיין געזעל־שאַפט. איך האָב פערלוירען יעדען ווילן צום לעבן.

הײַנט

בין איך ממש בעלאַגערט דורך פרויען, מיין בלויזער בליק מאַכט גליקליך יעדע פרוי, אָהן אויסנאַהם. איך האָב אָנגעהויבן צו בעקומען אַ גרויסען ערפאָלג.

מיט וואָס ערקלערט זיך דאָס?

מיט דעם, וואָס איך האָב אָנגעהויבן צו בענוצען פערמענטין, דאָס איינציגע ריכטיגע מיטעל געגען פיהלען פון מויל, וועלכע דער הרג׳עט די מיקראָבען אין מויל, מאַכענדיג דעם אָטעם אומגעהויער אַראָמאַטיש.

FERMENTINA

בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל, קאָנסערווירט די ציינער, פערפעסטיגט די יאַסלעס און מאַכט אָנגענעהם דעם אָטעם.

הויפּט־סקלאַד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקן, אַפּטייק־סקלאַדען און פּאַרפומעריע־געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פאַר שטיק. ווען מ׳קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט־סקלאַד אויף פוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ׳ן בעקומען פאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 1819 היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אין פערשידענע שטעט אויף אײַגענער רעכנונג ווערען געזוכט.

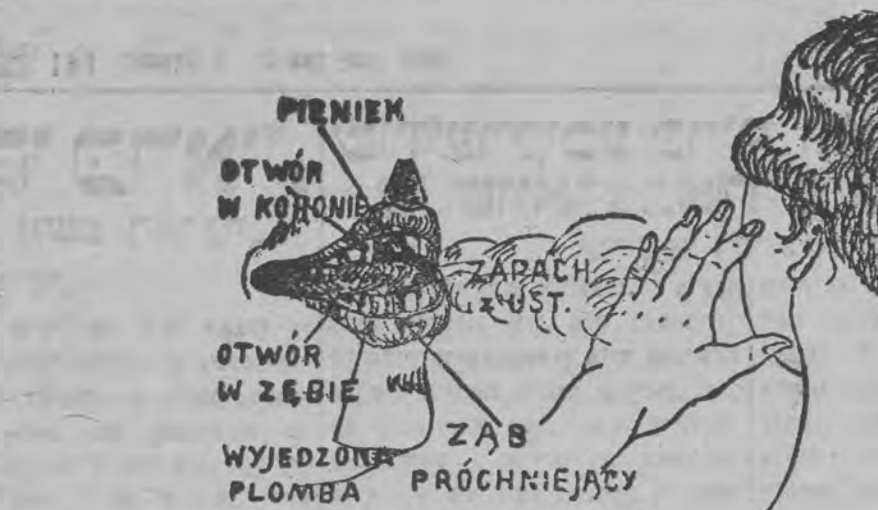

Dr. H. WOŁKOWYSKI
וואַכאַדניאַ 57 (צעגעלנ. 19)
טעלעפאָן 19-94.
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און ווענערישע קראַנקהייטן, מע־נער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 5—8 אָוועגד, פרויען פון 4—5. ספּעציעלער וואַרטע־זאַל. 603

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטן און מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוועגד

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27, tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט־הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, רענטגען־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 8—9 אין אָוונט.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל־אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 145

איך קויף און פערקויף
מעבעל
רעזוואַגעס, פּעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָ־וואַרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאַן נאַראָטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
אין מעבעל־געוועלב, (פרוואַט־וואוינונג שענקעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערש. געניצטע מעבעל
און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1339

אכטונג ה״ה פריזיערס!!!

מיין פּאַרפומעריע־געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען־וואַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ, וועזשעמאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיער־צובעהערס צו קאָנקורענץ־פּרייזען.
מיט אַכטונג **J. Drukier**
11 ZAWADZKA 11
קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

א נייער
ווערט געזוכט
קאָנסטאַנטינער 45,
ביי קינרוס. 647

פראָנט־געוועלב
מיט אַ שויפענסטער איז פון זאָפאָרט צו פערדינגען. צו ערפאַהרען פּאָמאָרסקאַ 24, אין געוועלב. 642

ד״ר י. אינפעלד
וואוינט איצט אויף
42 וואָסכאָדניאַ 42

רעשטניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
פּיאָטרקאָווער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	3—4
ד״ר פערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד״ר לוביטש	הויט־און געשלעכט קר.	2—12
ד״ר שיינפעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	3—12.30
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד״ר בערנמאַן	פרויען און געבורטס־הילף	4—5

פּסיכאָ־טעראַפּיע, שפּר די־אַטערונגען ווי [illegible] א. ז. וו. פאַרשידענע קינסטליכע בערג־זונען־באַשטראַהלונג, אַנאַ־שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטראָטעראַפּיע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטוב. — אין לאַבאָראַטאָריום מאַכען אַנאַליזען אַלע אַרט אַנאַליזען: מי אורי־פּלעגמע און בלוט. 2120

אימפּאָנירענדע נעיע שקאָלאַמיץ
בין דער לעכעניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	10—2 נ׳מ
ד״ר לאָזשינסקאַ סטאַראָבינסקאַ	צאָהן־אַרצט	3—7

קינסטליכע ציינער, קאָראָנקען, פּלאָמבען א. ז. וו. די רעשטאָניצע איז אויך פאַרן מיטאָג.

בּיליג און גוט!

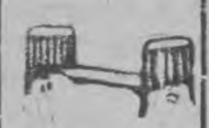

ספּאָרט־וואָגען	58.— זל.
קינדער־בעט מיט ניקל און שאַטעק. מאַטראַץ	65.—
אַמעריקאַנקע	30.—

פאָדערט איבעראַל!
די גאַראַנטירטע **פעדער־בעטען** פון דער פירמע
„PALMA-PATENT"
לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85.
הורט. פאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

אין גאַנץ פוילען און אויך שוין אין אויסלאַנד רעדט מען נאָר פון דער בעקוועמליכקייט און גוטסקייט פון די בעוואוסטע זומער־לאַטשען

LEKKOCHÓD

14391 P. N,

בעסטע אַכטונג צו געבען אויפ׳ן פּאַטענט־שטעמפּעל. צו בעקומען אין אַלע בעסערע שיך־געשעפטען.
הויפּט־פערקויף **י. אַבראַמאָוויטש,**
לאָדז, פּאָדרזשעטשנאַ 15.

רעשטניצע
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַמאַוואָסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11—10 3—2 7½—6½
ד״ר רושאַנסקי	הויט־און געשלעכט־קר.	11—10 2—1
ד״ר גאָלדשטיין־פּאָראַק	אויגען־קראַנקהייטען	2—1
ד״ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	[illegible]	12—10 5—4
ד״ר פּאַפּירני	פרויען־און געבורטס־הילף	1—11½ 6—5
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע־קראַנקהייטען	4 און 5 2—1
ד״ר וויינבערג	אינערליכע הערץ לונגען־קר.	1—11 7—6½
ד״ר סטופעל	רענטגען	12—2 6—4
א. בראָזענטשיק	צאָהן־אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	2—9

צאָהן־אָפּעראַציעס, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען, א. אַ. ה.
ביי דער לעכעניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען־אינסטיטוט
היילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען־שטראַהלען, מיט בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר מאַמעס.
אונענטגעלטליכע קאָנסולטאַציע (שקאָלאַטון) פון 4—5 נאָכמ.
די לעכעניצע איז אויך אָפען וואַכענטאָג.
דירעקטאָר ד״ר שמאַש.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 54-72
נעמט אָן אין דער רעשטניצע פּעטריקאָווער 294, פון 12—2 נאָכמיטאָג און דער היים פון 5-6 אָוו.

השבת אבדה,
שבת איז פערלוירען גע־גאַנגען אַ פּעקעל מיט אַ ווייסען קלייד אין פּאַרק אויף נאַרוטאָ־וויטש־גאַס. — דער ערליכער געפינער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אָפּצוגעבען פּאָמאָר־סקאַ 25, ביי ס. זילבערמאַנ.

וחיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה את?
פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביורא פּיעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, ואיטשו אינה זאַגען
— אַז אין דעם ביורא —
17 פּעטריקאָווער 17
2־טען הויף, פּאַרטער, ריוגבאַנג וואָכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט׳ן אַנסטאַט, קלאָזולעס, ואבעזשעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער אין קאָ־מיסאַריאַט־רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אוושטאַנד ראָזיטשעטש און אין אַלע פּאָליציי־בעצירקען, שותפות־אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערצעסיעס, אַקטען דאַראָווניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס־קאָנסולענט **י. מאַנעלאָ,**
פּעטריקאָווער 17, וואָכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

דענטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.
פרייזען ביליגע! [illegible]

אַבאָנעמענטס־פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מעהרער. — פאַר׳ן אינהאַלט און פאָרמען פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און בחנם.

אַנאָנסען־פּרייזן: פאַר אַ מילימעטער־שורה: פאָרן טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּריוואַט 60 גראָשען, נאָכ׳ן טעקסט 10 גראָשען, פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויפלעגנוייע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מעהרער. אויסער דער שטאָט — 30 פּראָצענט מעהרער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.